

Vilniaus universitetas

Filosofijos fakultetas

Psichologijos institutas

Agnieška Sobieska

Psichologijos studijų programa

Magistro darbas

II kursas

Mokytojų ir tėvų santykiai nuotolinio ugdymo metu

Darbo vadovė: dr., doc. Sigita Girdzijauskienė

Vilnius 2022

TURINYS

SANTRAUKA.....	4
SUMMARY.....	5
PRATARMĖ.....	6
1. ĮVADAS	7
1.1. Tėvų ir mokytojų santykiai vaikų ugdymo kontekste.....	7
1.1.1. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo pasekmės.....	7
1.1.2. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo naudą pagrindžiančios teorijos.....	8
1.1.3. Tėvų bendradarbiavimo su mokytojais patirtys.....	11
1.2. Nuotolinio ugdymo patirtys susidūrus su COVID-19 pandemija.....	12
1.2.1. Pasekmės psichikos sveikatai.....	12
1.2.2. Nuotolinio ugdymo pasekmės.....	13
1.2.3. Tyrimo problema.....	16
1.3. Tyrimo tikslas ir uždaviniai.....	17
2. METODIKA	18
2.1. Tyrimo eiga.....	18
2.2. Tyrimo dalyviai	19
2.3. Tyrimo instrumentai.....	19
2.4. Duomenų analizė.....	20
3. REZULTATAI.....	22
3.1. Mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu.....	23
3.1.1. Neigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu.....	23
3.1.1.1. Tėvų pasyvumas nuotolinio ugdymo metu.....	23

3.1.1.2. Neigiamos mokytojų nuostatos į tėvus	24
3.1.1.3. Konfliktiški tėvų ir mokytojų santykiai.....	25
3.1.1.4. Neigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais.....	26
3.1.1.5. Asmeninių mokytojų ribų peržengimas.....	26
3.1.2. Teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu.....	27
3.1.2.1. Tėvų aktyvumas nuotolinio ugdymo metu.....	28
3.1.2.2. Palaikoma abipusė komunikacija vaikų ugdymo klausimais.....	28
3.1.2.3. Teigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais.....	28
3.1.2.4. Teigiamas tėvų ir mokytojų bendravimas.....	29
3.1.3. Tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu pasekmės.....	30
3.1.3.1. Nesėkmingo mokytojų bendradarbiavimo su tėvais pasekmės.....	30
3.1.3.2. Teigiamos tėvų ir mokytojų bendradarbiaujančių santykių pasekmės.....	31
3.1.3.3. Teigiamos nuotolinio ugdymo pasekmės tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui.....	31
3.1.4. Tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu formos.....	32
3.1.4.1. Individualus mokytojų bendravimas su tėvais.....	32
3.1.4.2. Mokytojų bendravimas su tėvų grupe.....	33
3.2. Tėvų patirtys bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu.....	34
3.2.1. Neigiamos tėvų patirtys bendraujant su su mokytojais.....	35
3.2.1.1. Mokytojų įsitraukimo trūkumas bendraujant su tėvais.....	35
3.2.1.2. Tėvų ir mokytojų bendravimo trūkumas.....	35
3.2.1.3. Neigiamas tėvų požiūris į mokytojų darbą nuotolinio ugdymo metu.....	36
3.2.2. Teigiamos tėvų patirtys bendraujant su su mokytojais.....	37
3.2.2.1. Teigiamas tėvų požiūris į mokytojus.....	37

3.2.2.2. Aiškus mokytojų komunikavimas su tėvais.....	38
3.2.2.3. Bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai.....	38
4. REZULTATŲ APTARIMAS.....	40
4.1. Mokytojų patirčių bendraujant su tėvais aptarimas	40
4.1.1. Neigiamų mokytojų patirčių bendraujant su tėvais aptarimas.....	40
4.1.2. Teigiamų mokytojų patirčių nuotolinio ugdymo metu aptarimas.....	42
4.1.3. Tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmių aptarimas.....	44
4.1.4. Tėvų ir mokytojų bendravimo su tėvais formų aptarimas.....	44
4.2. Tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas.....	45
4.2.1. Neigiamų tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas.....	45
4.2.2. Teigiamų tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas.....	47
4.3. Tyrimo ribotumai ir gairės tolimesniems tyrimams.....	49
IŠVADOS	51
LITERATŪRA	52
PRIEDAI.....	57

SANTRAUKA

Agnieška Sobieska. „Mokytojų ir tėvų santykiai nuotolinio ugdymo metu”. Vilnius: Vilniaus universitetas, 2022, 87 p.

Tėvų įsitraukimas į vaikų mokymąsi, bendradarbiavimą su mokytojais siejamas su geresniais mokinių mokymosi rezultatais, aukštesne motyvacija mokytis bei tinkamu elgesiu mokykloje (Alameda-Lawson, 2014). Dėl COVID-19 pandemijos ir 2020 metais Lietuvoje paskelbto karantino ugdymas vyko nuotoliniu būdu. Vilniaus universiteto mokslininkai atliko tyrimą „Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID-19 metu: grėsmės bei galimybės ekosisteminiu požiūriu“ (Nr. S-COV-20-11). Jie analizavo tiek administracijos atstovų, tiek mokytojų, tiek tėvų ir jų vaikų išgyvenimus. Tikėtina, kad bendravimo formos pakeitimas bei nuotolinio ugdymo metu atsiradę iššūkiai veikia tėvų ir mokytojų santykius, tad šio tyrimo tikslas buvo atskleisti tėvų ir mokytojų bendravimo patirtis nuotolinio ugdymo metu. Teminės analizės būdu analizuota grupinėse diskusijose dalyvavusių tėvų ir mokytojų iš skirtingų Lietuvos mokyklų tipų ir vietovių interviu. Bendrai tyrime (kartu pirmame etape, vykusiame 2020 metų birželį ir liepą, ir antrame etape, kuris atliktas spalio-gruodžio mėnesiais) dalyvavo 33 mokytojai ir 38 tėvai. Atskleistos tiek teigiamos, tiek neigiamos mokytojų bendravimo su tėvais patirtys. Taip pat tyrimas padėjo atrasti mokytojų bendradarbiavimo su tėvais formas bei tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmes. Be to, pavyko labiau suprasti tėvų teigiamus bei neigiamus išgyvenimus bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu.

Raktiniai žodžiai: *tėvų ir mokytojų santykiai, nuotolinis ugdymas, bendradarbiavimas*

SUMMARY

*Agnieška Sobieska. „Relationship between teachers and parents during distance learning”.
Vilnius: Vilnius University, 2022, 87 pg.*

Parental involvement in their children's learning and collaboration with teachers is associated with better student performance, higher learning motivation and good behaviour at school (Alameda-Lawson, 2014). Due to the COVID-19 pandemic and the quarantine declared in Lithuania in 2020, education was adjusted to remote learning. Researchers from Vilnius University conducted a study on distance education during the COVID-19 pandemic and analysed administrators', teachers', parents' and their childrens' experiences. The change in the form of communication and the challenges posed by distance education are likely to have an impact on parent-teacher relationships, therefore the aim of this study was to uncover the experiences of parent-teacher communication during distance education. Thematic analysis was used to analyse interviews with parents and teachers from different types of schools and locations in Lithuania who participated in group discussions. Overall, 33 teachers and 38 parents participated in the study (together in the first phase, which took place in June-July 2020, and in the second stage, which took place in October-December 2020). Both positive and negative experience of teachers' communication with parents were revealed. The study also helped to discover forms of collaboration between teachers and parents. In addition, it helped to gain a better understanding of positive and negative parents' experience during distance education.

Key words: relationship between teachers and parents, distance learning, collaboration

PRATARMĖ

Mokymasis - tai neatsiejama žmogaus gyvenimo dalis, padedanti jam įsitvirtinti ir tinkamai funkcionuoti jį supančioje aplinkoje. Mokykla, priklausanti Švietimo sistemai, neabejotinai padeda asmeniui lavinti tiek protinius, tiek gyvenimo įgūdžius. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas apibrėžia švietimo tikslus. Analizuojant juos galima pastebėti, kad yra pabrėžiamas asmenybės idealo ugdytas, padedantis ugdyti mokinių dorybę, žinių siekimą, patriotiškumą, atsakingumą ir savarankiškumą. Taip pat siekiama ugdyti asmens komunikacinius, kultūrinius, kalbos, sveikos gyvensenos, informacinio raštingumo gebėjimus bei socialinę kompetenciją. Dar vienas švietimo tikslas - tai nuolatinio poreikio mokytis ugdytas - pagalba mokiniui atrasti savo gebėjimus ir atsižvelgiant į juos didinti kompetenciją, padedančią atrasti save darbo rinkoje. Kultūros vertybių (tautinių ir etninių kultūros pagrindų) perteikimas - tai dar vienas itin svarbus švietimo sistemos uždavinys. Žmogus funkcionuoja visuomenėje, tad pilietinis bei politinis ugdytas gali sudaryti sąlygas mokiniui tapti politiškai kompetentingu demokratiškos Lietuvos piliečiu (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2012).

Galime pastebėti, kad švietimo tikslai atspindi platų mokymosi spektrą, apima ne tik žinių įgijimo, bet ir bendravimo sritį. Tarpusavio žmonių bendravimą, jų santykius tikrai paveikė 2020 metais Lietuvos Respublikoje dėl COVID-19 viruso paskelbtas karantinas, kadangi būtinybė laikytis saviizoliacijos sutrukdė gyvai kontaktuoti su kitais žmonėmis. Tai palietė ir Švietimo sistemą, nes mokinių ugdytas vyko nuotoliniu būdu, o tarpusavio bendravimas - naudojantis virtualiomis ryšio priemonėmis.

Tėvų įsitraukimas gerina mokinių pasiekimus mokslo srityje (Burho, 2016; Morales, 2020). Atrodo suprantama, kad remiantis šia mokslininkų išvada mokytojai ir kiti mokyklos darbuotojai turėtų ieškoti būdų, kaip palaikyti ryšį su mokinių šeimomis ir padidinti tėvų įsitraukimą. Lang, Schoppe-Sullivan ir Jeon (2017) pastebėjo, jog tarpusavio palaikymu ir bendradarbiavimu grįsti santykiai padidina tėvų įsitraukimą į vaikų ugdymą ir ryšių su mokykla kūrimą. Kita vertus, tėvų įsitraukimas gali didinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą, gerinti jų tarpusavio santykius. Visgi, vienaprasmiškai galime pasakyti, kad tėvams ir mokytojams yra naudinga palaikyti tarpusavio santykius, tačiau nežinome, kaip santykių palaikymas atrodė nuotolinio ugdymo metu, kai nebuvo galimybių bendrauti gyvai. Analizuojant literatūrą ir pokalbius su tėvais bei mokytojais pabandykime rasti atsakymus.

1. ĮVADAS

1.1. Tėvų ir mokytojų santykiai vaikų ugdymo kontekste

Yra žinoma, kad vaiko raida priklauso ne tik nuo atskirų sistemų įtakos, bet taip pat - nuo jų tarpusavio sąveikos (Bronfenbrenner, 1979). Tad ir ugdymas apima ne tik tiesioginį vaikų mokymą, bet daug platesnį santykių kontekstą. Svarbu apibrėžti, jog mokytojų bei tėvų santykiai - mokytojų ir tėvų ryšys, priklausantis nuo abipusio pasitikėjimo, pagarbos, noro bendrauti tarpusavyje ir bendradarbiauti lygio (Pirchio, Passiatore, Tritrini, & Taeschner, 2013). Panagrinėkime mokyklos ir šeimos sąveikos reikšmę vaiko ugdymo veiklose.

1.1.1. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo pasekmės

Ugdymo procese svarbus santykis su mokinių tėvais, besirūpinančiais savo vaiku, žinančiais jo stiprybes, sunkumus ir savijautą, formuojančiais asmenybę bei darančiais įtaką jo elgesiui. Bendradarbiavimo su tėvais trūkumas atima galimybę dalintis sunkumais ir svarbia informacija apie vaiką platesniame kontekste. O juk užmegztas tėvų ir mokytojų dialogas, pasitikėjimu grindžiami santykiai gali padėti pedagogams kartu spręsti iškilusias ugdymo metu problemas. Ypatingai svarbu, kad ryšiai su šeima būtų užmegzti siekiant ne vertinti šeimą, kritikuoti auklėjimą ar informuoti vien tik apie mokinio nesėkmes, bet didinti abipusį pasitikėjimą, teikti teigiamą grįžtamąjį ryšį apie vaiko pasiekimus. Tai padaryti įmanoma pedagogams prisiėmus santykio su tėvais kūrimo atsakomybę (Guerra & Luciano, 2010). Tėvų įsitraukimas į vaikų mokymąsi siejamas su reguliariu mokinių mokyklos lankymu, didesne mokymosi motyvacija, geresniais akademiniais pasiekimais, aukštesniais standartizuotų testų balais, tinkamu elgesiu ir namų užduočių atlikimu (Alameda-Lawson, 2014). Kita vertus, Amerikoje atlikto tyrimo, kuriuo buvo siekiama sužinoti, kokią įtaką mokinių elgesiui ir pasiekimams daro tėvų įsitraukimas, rezultatai rodo, kad mokytojų suvokiamas tėvų aktyvus domėjimasis savo vaiku jo ugdymosi aplinkoje gerina vaikų socialinius įgūdžius ir mažina netinkamo elgesio apraiškas. Vis dėlto nerasta teigiamo ryšio tarp tėvų įsitraukimo ir akademinų pasiekimų (Nokali, Bachman, & Votruba-Drzal, 2010).

Tėvai atliko ypatingai svarbų vaidmenį nuotolinio ugdymo metu, kadangi jie prižiūrėjo vaikus mokymosi metu, o kartais ir tiesiogiai juos mokė. Be to buvo itin svarbus tėvų teikiamas

vaikų motyvavimas ugdymo proceso metu, kad šie nepraprastų noro mokytis nuotoliniu būdu. Buvo efektyvu, kai tėvai lydėjo savo vaikus besimokant virtualiai - buvo šalia, kai šiems reikėjo pagalbos, palaikė, teikė paramą vaikams patiriant sunkumų. Esant situacijai, kai namai tapo mokykla ir kiekvienas galėjo būti mokytojas, tėvai prisiėmė pedagogų vaidmenį. Juk nuo jų pagalbos priklausė mokinių daroma pažanga moksluose. Tėvams neprižiūrint savo vaikų ugdymo procese šie dėl susidomėjimo kitomis veiklomis ir kompiuterinėmis aplikacijomis lengviau atsitraukdavo nuo mokslų. Svarbu ir tai, kad tėvų pagalba yra vertinga didinant vaikų pasitikėjimą savimi mokslo srityje nuotolinio ugdymo metu (Puspita, 2021).

Atrasta, jog teigiamą poveikį gali turėti neformalūs mokytojų ir tėvų susitikimai, ne mažiau svarbus komunikavimo būdas - tai pokalbiai telefonu ar el. laiškais, ypač vertinami bendrojo lavinimo mokyklose besimokančių vaikų tėvų (Leenders, Haelermans, Jong, & Monfrance, 2018). Taip pat žinoma, jog bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai yra susiję su didesniu vaikų prisitaikymu ir psichologine gerove (Pirchio et al., 2011). Taigi bendradarbiavimas su tėvais gali padėti mokytojams sužinoti svarbią informaciją apie vaiką, suteikia atramą iškilus sunkumams mokykloje bei teigiamai atsiliepia mokinių psichinei sveikatai, pasiekimams moksluose (nors rezultatai šiuo klausimu yra nevienareikšmiški) bei elgesiui mokykloje. Bendradarbiavimo svarba pasireiškė ypač nuotolinio ugdymo metu, nes tėvai turėjo prižiūrėti vaikų ugdymą. Kyla klausimas: kodėl bendradarbiavimu grįstas tėvų ir mokytojų bendravimas teigiamai veikia mokinius? Koks yra teorinis šių rezultatų paaiškinimas?

1.1.2. Tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo naudą pagrindžiančios teorijos

Tėvų įsitraukimo svarbą galima paaiškinti remiantis Jeon Piaget kognityvine raidos teorija ir jos pagrindine prielaida, kad vaikai aktyviai dalyvauja mokymosi procese, o protinė veikla - tai adaptyvus procesas. Per savo patirtį išmokus dalykus vaikai struktūruoja naudodami schemas - vidinę kognityvinę struktūrą, kuria remiantis interpretuojama patirtis. Protiniams modeliams sudėtingėjant vyksta kognityvinė raida. Vaikai nuolat asimiliuoja naują patirtį, kad ji taptų prasminga priderindami turimą schemą prie aplinkos. Taip pat vyksta akomodacija, kai turimos schemas keičiamos, kad nauja informacija galėtų būti įtraukta. Vaiko socialinė aplinka yra neatsiejama nuo vaiko kognityvinės raidos, kadangi nauji dalykai asimiliuojami ir akomoduojamos netinkamos schemas, kuomet vaikas turi kontaktą su kitais

žmonėmis, o ypač su tėvais, kurie yra neatsiejami nuo vaiko aplinkos (Piaget, 1972; Huitt & Hummel, 2006). Taigi kognityvinė raidos teorija patvirtina prielaidą, kad tėvų įsitraukimas yra svarbus vaiko raidai ir pasiekimams mokykloje.

Taip tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo svarbą galima aiškinti remiantis Urie Bronfenbrenner (1979) socialine ekologine teorija, kuri tyrinėjant skirtingas sistemas apjungia žmogaus raidą įtakojančius veiksnius. Pirmiausia išskiriama mikrosistema - artimiausia vaiko aplinka, su kuria jis turi tiesioginį kontaktą. Tai gali būti vaiko šeima, mokykla ar darželis, kaimynystė ar tam tikra bendruomenė ir t.t. Vaiko kontaktas su šia aplinka yra abipusis, kadangi tiek sistemos nariai daro įtaką vaikui, tiek jis pats veikia sistemos narius. Taip pat kalbama apie mezosistemą - santykius tarp skirtingų mikrosistemų, pavyzdžiui, ryšį tarp vaiko tėvų ir mokytojos ar kaimynystės ir Bažnyčios. Ekzosistema - tai platesnė sistema, kuri veikia vaiką netiesiogiai, bet sąveikaudama su atskiromis mikrosistemomis. Pavyzdžiui, darbovietė veikdama tėvus netiesiogiai veikia vaiką darydama jam teigiamą arba neigiamą poveikį. Netiesiogiai vaikas yra taip pat veikiamas makrosistemos, kurią sudaro kultūros vertybės, nacionaliniai papročiai, politinė filosofija, ekonominės ir socialinės sąlygos, darančios įtaką visoms išvardintoms sistemoms. Galiausiai minima chronosistema, susidedanti iš viso gyvenimo eigoje vykstančių pokyčių aplinkoje. Jie gali būti išoriniai (pavyzdžiui: tėvų mirties laikas) arba vidiniai (pvz.: fiziologiniai raidos pokyčiai) (Bronfenbrenner, 1979). Kalbant apie tėvų ir mokytojų bendravimą ypač svarbi yra mezosistema, nes ji pabrėžia skirtingų sistemų sąveikos daromą įtaką vaikui.

Įvairūs teoretikai bando analizuoti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo svarbos priežastis. Pavyzdžiui, Epstein (2001) išskiria 6 svarbius tėvų įsitraukimo į vaikų mokymosi procesą būdus. Pirmiausia įsitraukimas apima tėvystę, kurią ugdyti galima įvairių informacinių seminarų tėvams metu, kad šie mokėtų kurti palaikančią ir palankią mokymuisi aplinką namuose. Be to svarbi abipusė komunikacija vaikų ugdymo klausimais, informavimas apie mokymosi programas, naujienas ir mokinių pasiekimus individualių pokalbių metu ir naudojant el.paštą. Tai padeda vaikams geriau suprasti savo pažangą, mokyklos taisykles ir gerinti savo bendravimo įgūdžius. Taip pat yra vertinga tėvų savanorystė ugdymo įstaigoje - ne pasyvus dalyvavimas mokyklos veikloje, bet aktyvi pagalba. Išskiriamas yra ir ugdymosi tęstinumas namuose. Mokytojams prasminga teikti informaciją, kaip tėvai gali padėti vaikams mokytis, papildyti klasėje gautas žinias. Jie gali supažindinti tėvus su ugdymo planais, kartu su jais

išsikelti vaiko ugdymo tikslus. Svarbus būdas įtraukti tėvus - tai leidimas jiems priimti sprendimus kuriant ugdymo įstaigos tėvų komitetus. Galiausiai yra svarbus aktyvus bendruomenės įsitraukimas - ugdymo įstaigos bendradarbiavimas su bendruomenės nariais, kad ne tik tėvai, bet ir visuomenė įsitrauktų į mokyklos veiklą. Taigi tėvystė, abipusė komunikacija, savanorystė, ugdymosi tęstinumas namuose, sprendimų priėmimas bei aktyvus bendruomenės įsitraukimas - tai svarbūs būdai įtraukti tėvus į vaikų mokymosi veiklą.

Nors Epstein (2001) modelis parodo svarbius bendradarbiavimo su tėvais elementus, visgi, jis labiau orientuojasi į tai, ką galėtų daryti mokytojai norint įtraukti tėvus. Įdomu panagrinėti įsitraukimą į vaikų ugdymą iš tėvų perspektyvos: kas skatina tėvus įsitraukti? kaip tėvai pasirenka įsitraukimo būdus?

Į šiuos klausimus atsakyti gali padėti Hoover-Dempsey ir Sandler (1997) tėvų įsitraukimo modelis. Tėvų sprendimą įsitraukti į vaikų mokymosi veiklą veikia jų įsitikinimai apie savo vaidmenį ugdyme, kurie yra neatsiejami nuo turimų įsitikinimų apie vaikų auklėjimą bei lūkesčių, kuriuos „įskiepija“ tėvus supanti žmonių bendruomenė. Taip pat tėvų įsitraukimas yra veikiamas jų tikėjimo savo gebėjimais padėti vaikui moksluose lygio. Suvokiamas tėvų saviveiksmingumas padėti daro įtaką jų keliamiems tikslams ir reikalavimams vaikui. Įsitraukimas siejamas ir su tėvų suvokiamu jų pagalbos reikalingumu mokymosi procese bei sudarytomis galimybėmis pagalbai. Vadinasi tėvai, kurie yra linkę įsitraukti į vaikų ugdymą žino, kad jų vaidmuo yra svarbus ugdant vaiką, tiki, kad jie gali padėti mokymosi procese ir kelia aukštus tikslus vaikui, o taip pat suvokia, kad mokykla sudaro tinkamą galimybę pagalbai arba jos reikalauja. Svarbu paminėti, kad tėvų įsitraukimą lemia ir tėvų suvokiamas vaiko pagalbos noras ir išsakoma nauda. Analizuojamas modelis taip pat apima tėvų įsitraukimo į vaikų ugdymą poveikio mechanizmus. Reikšmingą poveikį daro tinkamas pavyzdys (pvz.: parodymas, kaip išspręsti tam tikrą matematikos uždavinį), mokymosi ir tinkamo elgesio pastiprinimas (pvz.: pagyrimas už atrastą problemos sprendimo būdą) bei mokymas (pvz.: pagalbos atlikti konkrečius namų darbus pasiūlymas). Apibendrinant tėvų įsitraukimo elementus bei pagalbos mechanizmus galima pastebėti, jog įsitraukimo į vaikų ugdymą modelis išryškina psichologinius veiksnius, veikiančius tėvų elgesį - įsitikinimus apie savo vaidmenį ugdymo procese, saviveiksmingumo padėti vaikui lygį, suvokimo apie ugdytojų bei vaiko pagalbos poreikį.

1.1.3. Tėvų bendradarbiavimo su mokytojais patirtys

Aptartuose tyrimuose, kurias pagrindėme raidos teorijomis bei bendradarbiavimo su tėvais modeliais, pabrėžiama tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo nauda. Įdomu sužinoti, kokia yra reali situacija mokyklose. Ar tėvai ir mokytojai pakankamai bendradarbiauja? Ir nors neįmanoma sužinoti apie situaciją visose pasaulio šalyse, paanalizuokime bent mažą dalį tyrimų. Pavyzdžiui, Olandijoje atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad tėvai suvokia bendradarbiavimo su mokyklomis naudą, tačiau nemaža pradinių klasių mokytojų dalis teigia, kad tėvai nėra pakankamai įsitraukę į ugdymo procesą. Šiame tyrime dalyvavę tėvai jaučiasi atsakingi už savo vaikų mokymosi sėkmę ir tiki, kad gali daryti įtaką vaikų rezultatams, tačiau pokalbiai su mokytojais, kurių metu būtų pasidalinama atsakomybėmis ir tikslais, nėra dažni. Įdomu tai, kad specialiosiose mokyklose besimokančių mokinių tėvai dažniau reguliariai kalba su mokytojais apie savo vaikų ugdymą, bendradarbiavimas, apimantis ne tik tėvų įsitraukimą, bet ir mokyklos darbuotojų atvirumą santykiui su tėvais, vyksta sklandžiau (Leenders, Haelermans, Jong, & Monfrance, 2018).

Atlikto Lietuvoje tyrimo rezultatai rodo, jog bendrojo lavinimo mokyklų tėvai nesijautė mokyklos bendruomenės dalimi, o santykiai su mokytojais jų netenkino. Taip pat atskleista, kad tėvai norėtų aktyviau dalyvauti mokyklos veikloje, tačiau laukia mokyklos narių iniciatyvos (Grincevičienė, 2006). Išorės vertintojai, atlikę tyrimą Lietuvos mokyklose, padarė išvadą, kad tėvų įsitraukimas ir mokyklų pastangos juos įtraukti nėra dideli, o tik pakankami. Atskleista, kad daugiausiai savo vaikams padeda pradinių klasių mokinių tėvai, tačiau pagrindinėse mokyklose besimokantys mokinių tėvai mažiausiai bendradarbiauja su mokytojais. Taip pat atskleistas teigiamas ir reikšmingas ryšys tarp tėvų teikiamos pagalbos ir mokinių mokymosi pasiekimų bei daromos pažangos (Valantinas & Čiulaidienė, 2012).

Mokyklos veikla neatitinka tėvų lūkesčių taikomų mokymo metodų, namų darbų skyrimo bei pasiekimų vertinimo srityse. Bendradarbiauti šiais klausimais būtų galima tikslinių tėvų susirinkimų metu aptariant ne tai, kas jau įvyko, bet tai, kas laukia ateityje - ugdymo planus bei tikslus. Taip pat bendradarbiavimą paskatinti galėtų asmeninis mokytojo ir tėvų bendravimas, kurio tikslas būtų tėvų informavimas apie taikomus mokymo metodus, pasiekimų pažangos vertinimo sistemą bei namų darbų skyrimo principus. Tėvams padėtų bendravimas su mokytojais sprendžiant problemas susijusias su drausme ir darbinga atmosfera pamokų metu (Čiulaidienė ir Valantinas, 2016). Taigi galima pastebėti, jog neretai trūksta tėvų ir mokytojų

bendradarbiavimo vaikų ugdymo klausimais. Tikėtina, kad tėvų santykius su mokytojais paveikti galėjo nuotolinis ugdymas, kuris prasidėjo dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje 2020 metų kovo mėnesį paskelbto karantino (Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2020). Norint suprasti tėvų ir mokytojų santykį nuotolinio ugdymo metu svarbu suprasti, ką patyrė tokio ugdymo dalyviai.

1.2. Nuotolinio ugdymo patirtys susidūrus su COVID-19 pandemija

COVID - 19 pandemija ir nuotolinis ugdymas lėmė pokyčius mokinių, jų tėvų bei mokytojų gyvenimuose. Susidurta su politiniais, socialiniais, ekonominiais, technologiniais, kultūriniais, visuomenės sveikatos ir psichologinės gerovės iššūkiais (Būdienė, 2020).

Kalbant apie ekonominius padarinius, numatoma, kad pandemija gali palikti be darbo ir pajamų apie 100 000 000 skurdžiai gyvenančių žmonių. Jei taip, tikėtina, kad padidės ekonominė nelygybė, o dėl to atsiras nepasiturinčių asmenų susirgimo ir mirties rizika, kadangi šie turi nepalankias gyvenimo sąlygas ir apribotas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis (Hiscott, 2020). Taigi pandemijos situacija gali būti pavojinga ne tik dėl pačios COVID-19 ligos, bet taip pat - dėl jos sukeltų neigiamų pasekmių skirtingoms gyvenimo sritims. Pakalbėkime apie pandemijos poveikį žmonių psichinei sveikatai.

1.2.1. Pasekmės psichikos sveikatai

Atrasta, jog pandemijos metu susidurta su baime mirti, vienišumu ir saviizoliacija, liūdesiu, stresu bei nerimu dėl ateities ir artimųjų. Tikėtina, kad pablogėjusi psichinė sveikata lėmė didesnę alkoholio vartojimą (Polakovic, 2020). Padidėjo kreipimosi į tarnybas teikiančias pagalbą smurto artimoje aplinkoje atveju, o taip pat - į pagalbos linijas, teikiančias paramą žmogui esant savižudybės krizėje (Boserup et al, 2020). Atrasta, kad asmenys, esantys saviizoliacijoje, turi didesnę riziką patirti stresą, prastesnę nuotaiką, nemigą, pyktį, susierzinimą, išsekimą, o taip pat - depresiją ir potrauminio streso sutrikimo simptomus (Onyema et al., 2020). Atliktas tyrimas, kurio metu buvo tirti ekstremaliomis sąlygomis dirbantys specialistai - mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, psichologai, vaistininkai bei verslo atstovai, sveikatos priežiūros darbuotojai, muitinės darbuotojai, socialiniai darbuotojai,

valstybės ar savivaldos tarnautojai, kurie teigia, kad jų psichologinė savijauta suprastėjo, o dažniausias požymis - tai stresas. Atskleista, jog dažniausiai stresą patiria privačiai dirbantys ir sveikatos priežiūros specialistai. Dažnas pablogėjęsios psichologinės sveikatos reiškinys - tai nuolatinis nuovargio jausmas bei nerimas. Daugiausiai nerimo išgyvena mokytojai (COVID-19 pandemijos aplinkybių poveikis gyventojų psichologinei savijautai, 2020).

Kalbant apie Lietuvos gyventojų psichinę sveikatą, kurią tyrė VU Suicidologijos tyrimų centro mokslininkai, galima pastebėti, jog 60 proc. tyrimo dalyvių jautė neužtikrintumą dėl pandemijos trukmės ir keliamos rizikos, 37 proc. - bijojo užsikrėsti virusu, 56 proc. - patyrė stiprią baimę, kad užsikrės jų artimieji, o 49 proc. tyrimo dalyvius stipriai ar vidutiniškai paveikė kontaktų su artimaisiais apribojimas. Taip pat 23 proc. tiriamų asmenų prarado darbą arba jautė praradimo grėsmę, 51 proc. jautė stipresnį nerimą, 38 proc. - liūdesį, o 29 proc. - vidutinišką ar stiprų vienišumą. Be to atskleista, kad 21 proc. tirtų asmenų savižudybės rizika padidėjo (Geleželytė ir kt., 2020).

Analizuojant tyrimo atlikto Lietuvoje rezultatus galima pastebėti, jog mokinių laikas praleidžiamas prie ekranų pandemijos metu padvigubėjo. Daugiau laiko prie ekranų praleista ne tik mokymosi, bet ir laisvalaikio veikloms. Padažnėjo vaikų somatiniai simptomai - akių, galvos, pilvo ir kitokie skausmai. Padidėjo nutukusių ir antsvorį turinčių vaikų skaičius. Atrasta, jog ilgesnis laikas praleidžiamas prie ekranų yra susijęs su pablogėjusia vaikų emocine savijauta ir padidėjusia rizika kompulsyviai naudotis internetu. Taip pat tyrimo metu atskleista prastesnė vaikų miego kokybė pandemijos metu - vaikai miegojo nepakankamai, ilgiau užmigdavo ir patyrė miego sutrikimus. Tai siejama su ilgesniu laiku praleidžiamu prie ekranų, pastovios miego tvarkos trūkumu, emociniais ir elgesio sunkumais bei mažesniu fiziniu aktyvumu. Sumažėjo vaikų, dalyvaujančių neformalaus ugdymo veiklose, skaičius (Jusienė, Praninskienė, Urbonas, Baukienė ir Breidokienė, 2020). Ilgesnis prie ekranų praleidžiamas laikas - tai nuotolinio mokymosi pasekmė. Kokie dar yra nuotolinio ugdymo padariniai?

1.2.2. Nuotolinio ugdymo pasekmės

Dėl COVID-19 pandemijos ir šalyje esančio karantino mūsų šalies mokiniai buvo priversti mokytis nuotoliniu būdu. Nuotolinis ugdymas - tai mokymasis internetinėje erdvėje

naudojant technologijas (Singh & Thurman, 2019). Šis mokymosi būdas - tai iššūkis tiek mokiniams, tiek jų tėvams, o taip pat - mokytojams, kurie privalėjo prisitaikyti prie nuotolinio ugdymo(si) savo kasdienybėje.

Remiantis UNESCO (2020) galima pastebėti neigiamus mokyklų uždarymo padarinius. Visų pirma kalbama apie mokymosi proceso sutrukdyimą ir apsunkusias mokinių galimybes vystytis. Atsirado sunkumų su nemokamu maitinimu, tad mokyklos privalėjo spręsti ir socialiai remtinių šeimų aprūpinimo maistu klausimą. Svarbu ir tai, kad mokiniai turėjo nevienodą prieigą prie technologinių priemonių ir interneto, o tai be abejojimo turėjo neigiamą poveikį dalies mokiniui ugdymuisi. Nuotolinis mokymasis ypač sumažino nepasiturinčiose šeimose ir kaimuose gyvenančių mokymosi galimybes (Onyema et al., 2020). Taip pat kurios liko neuždarytos. Susidurta su socialine izoliacija, o tai sumažino vaikų ir paauglių bendravimo galimybes, kurios yra būtinos mokymuisi ir vystymuisi.

Atlikus tarptautinį tyrimą pastebėta, jog didžiausi nuotolinio ugdymo neigiami padariniai labiausiai siejasi su įgūdžių naudotis išmaniosiomis technologijomis trūkumu, mokytojų nepasirengimu dirbti per nuotolį, neaiškia mokyklų švietimo politika pandemijos metu, elektros, interneto bei reikiamų elektroninių prietaisų trūkumu, ryšio problemomis. Nuotolinis mokymasis labiausiai apribojo ir prieš pandemiją skurdžiai gyvenusių žmonių mokymąsi (Onyema et al., 2020).

Atrasta, jog mokytojai 2020 metais prasidėjus karantinui jautėsi tinkamai nepasiruošę dirbti nuotoliniu būdu. Buvo sunku priimti staigius ir netikėtus pokyčius darbe. Jie ne tik neturėjo tinkamų įgūdžių naudotis naujosiomis technologijomis, bet taip pat neturėjo įgūdžių naudojantis jomis mokyti mokinius. Ypatingai sunku mokytojams buvo išmokyti mokinius, turinčius specialiuosius ugdymosi poreikius (Alshamri, 2021). Mokytojai skundžiasi, kad nuotolinis mokymasis, palyginus su gyvu, nėra efektyvus dėl ryšio su mokiniu, interaktyvumo ir saugumo trūkumo, prarastos grupinio darbo galimybės. Nuotolinis darbas padidino pedagogų nepasitenkinimą, mokinių susidomėjimo ir įsitraukimo trūkumas neigiamai veikė mokytojus. Buvo sunku išbūti su nuolatiniais mokinių pasiteisinimais dėl nedalyvavimo pamokose, nes nebuvo aišku, kada sakoma tiesa, o kada meluojama, dėl to silpnėjo pedagogų motyvacija dirbti. Ją mažino ir jaučiamas mokinių motyvacijos sumažėjimas. Mokytojai pavargo nuo techninių nesklandumų. Be to, dalis mokytojų skundėsi tuo, kad pasiruošimas nuotolinėms pamokoms užėmė jiems daugiau laiko. Atmosfera atrodė pernelyg formali ir atėmė galimybę

turėti asmeninį kontaktą su mokiniais. Mokytojams kilo abejonių, ar pavyko tinkamai paaiškinti temą, nebuvo aišku, ar mokiniai tinkamai suprato informaciją. Namų aplinka neretai pedagogus blaškė, o pamokų metu kilo sunkumų valdant mokinių elgesį (Irawan, Dwisona, & Lestari, 2020). Taigi mokytojai susidūrė su darbo nuotoliniu būdu sunkumais.

Analizuojant mokinių patirtis galima pastebėti, kad didžiąjai daugumai (87.1 proc. tyrimo dalyvių) labiau patinka mokymasis klasėje nei nuotoliniu būdu. Besimokant namuose jiems trukdė mokymo kokybės trūkumas, mokymosi efektyvumą mažino techniniai nesklandumai, struktūros nebuvimas, susidomėjimo ir motyvacijos dalyvauti pamokose praradimas. Įdomu yra ir tai, kad mokiniai taip pat įvardina įgūdžių naudotis naujosiomis technologijomis trūkumą bei jų keliamus trukdžius pamokų metu. Jiems buvo sunku suprasti pamokų temą, ypatingai tuomet, kai reikėjo praktinio supratimo, pritrūko pamokos struktūros laikymosi ir patogaus tvarkaraščio, kadangi daug pamokų buvo tą pačią dieną. Dėl informacijos perkrovos teko patirti išsekimą. Namų aplinkoje buvo nelengva susikoncentruoti į mokymąsi, sunkumus kėlė mokymosi atskyrimas nuo kitų veiklų, dalis patyrė namiškių palaikymo trūkumą, susitiprėjusius konfliktus šeimoje. Be to mokiniams trūko draugiškos atmosferos ir socialinio kontakto su mokytojais ir kitais mokiniais (Irawan, Dwisona, & Lestari, 2020).

Tyrimas atliktas Lietuvoje parodė, jog daugelį nuotolinio mokymo pradžioje iškilusių sunkumų, kurie susiję su techninių priemonių, skaitmeninio raštingumo kompetencijų trūkumu, pavyko įveikti vasaros metu ruošiantis rudens semestriui. Visgi nepaisant pastangų idėjų aprūpinti dalis mokinių bei mokytojų tinkamomis technologijomis, interneto ryšiu, to padaryti nepavyko, kadangi ir rudenį ta pati dalis mokinių neturėjo reikiamų mokslui priemonių ar interneto ryšio. Taip pat nebuvo įvaldytos programinė įranga bei platformos, užtikrinančios kokybišką nuotolinį ugdymą. Pavasario karantino metu vaikams buvo sunku susigaudyti naudojamų virtualių mokymosi aplinkų gausoje. Nuo rudens daugelis mokyklų pasirinko vieną bendrą mokymosi platformą, o tai įnešė daugiau tvarkos ir aiškumo. Dalis mokinių patyrė socialinės atskirties riziką dėl reikiamų techninių priemonių, pastovaus interneto ryšio trūkumo, skaitmeninio raštingumo kompetencijų trūkumo. Kilo iššūkių, susijusių su akademinė etika, o dalį mokinių, ypač 3-4 klasių mokinius bei specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, skaudžiai palietė patyčios elektroninėje erdvėje, kurios mažino mokinių mokymosi motyvaciją (Žekaitė ir kt., 2020). Taigi nuotolinis ugdymas sukėlė mokiniams emocinius, socialinius, techninius bei patyčių elektroninėje erdvėje sukeltus sunkumus.

1.2.3. Tyrimo problema

Tyrimai atskleidė, kad pandemija neigiamai paveikė žmonių psichinę sveikatą, o nuotolinis mokymas darė neigiamą įtaką tiek mokytojams, tiek mokiniams. Mokymasis nuotoliniu būdu paveikė mokinių ir mokytojų bendravimo būdą, kadangi jie galėjo bendrauti tik elektroninių prietaisų pagalba. Tėvai atliko ypatingai svarbų vaidmenį nuotolinio ugdymo metu, nes jie prižiūrėjo vaikus mokymosi metu, o kartais ir tiesiogiai juos mokė (Puspita, 2021). Tėvai ir mokytojai tarpusavyje bendravo taip pat nuotoliniu būdu. Tikėtina, kad bendravimo formos pakeitimas bei COVID-19 pandemijos ir nuotolinio ugdymo metu atsiradę iššūkiai veikia tėvų ir mokytojų santykius, jų bendravimą ir bendradarbiavimą vaikų ugdymo klausimais.

Kazragytė (2020) atliko nuotolinio ugdymo proceso organizavimo mokant nuotoliniu būdu analizę. Ji pastebėjo, kad direktorių pavaduotojams buvo itin svarbu informuoti apie nuotolinio mokymosi aktualijas tiek mokinius, tiek jų tėvus. Buvo vertinga bendrauti su tėvais, klausyti jų grįžtamojo ryšio apie ugdymo procesą, analizuoti ir remtis juo priimant sprendimus. Taip pat svarbu skatinti jų pagalbą. Taigi šie pastebėjimai parodo, jog tėvai yra svarbi nuotolinio ugdymo proceso dalis, tad prasminga analizuoti tėvų ir mokytojų tarpusavio sąveikos patirtį, nes ši veikia tiek vaikų akademinius pasiekimus, tiek jų psichologinę gerovę (Alameda-Lawson, 2014).

1.4. Tyrimo tikslas ir uždaviniai

Tyrimo tikslas - atskleisti tėvų ir mokytojų tarpusavio bendravimo patirtis nuotolinio ugdymo metu.

Tyrimo uždaviniai:

- (1) Atskleisti mokytojų patirtis bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu;
- (2) Atskleisti tėvų patirtis bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu.

2. METODIKA

2.1. Tyrimo eiga

Šio darbo autorė 2020 m. spalio mėnesį prisijungė prie nuo 2020 m. birželio iki 2020 m. gruodžio trunkančio projekto „Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID-19 metu: grėsmės bei galimybės ekosisteminio požiūriu“ (Nr. S-COV-20-11). Mokslininkai rinko bei analizavo tiek kiekybinius, tiek kokybinius duomenis siekiant nagrinėti nuotolinio ugdymo pasekmes, kad kokybiniai duomenys papildytų kiekybinius, ir atvirkščiai. Norint pasiekti šio darbo tikslą - giliau suprasti tėvų ir mokytojų santykius nuotolinio ugdymo metu - analizuojami tik kokybiniai duomenys, todėl plačiau kalbėkime tik apie juos.

Mokslininkai šį tyrimą atliko dviem etapais organizuodami grupių diskusijas mokytojams, administracijos nariams, tėvams ir 5-8 klasių mokiniams. Vaikų ir tėvų interviu buvo atliekami nuotoliniu būdu, pokalbiai su mokytojais ir administracijos nariais vyko įvairiai - dalis tiesiogiai, o dalis - nuotoliniu būdu. Dalyviai buvo ieškomi kreipiantis į mokyklų administracijas ir prašant perduoti informaciją apie dalyvavimą tyrime mokyklos bendruomenės nariams. Dėl susitikimų su tėvais ir mokytojais tartasi individualiai.

Pirmojo tyrimo etapo, kuris truko nuo 2020 m. birželio iki liepos, metu projekto vykdytojai vedė tėvų, mokytojų, administracijos narių bei 5-8 klasių mokinių grupių diskusijas bei individualius interviu su vaikais. Interviu su vaikais buvo atliekami gavus tėvų sutikimą. Pokalbiai su vaikais truko nuo 20 iki 50 minučių, kuomet tėvų, mokytojų bei administracijos atstovų diskusijos truko nuo 2 iki 2,5 val. Vaikai ir tėvai buvo apklausti nuotoliniu būdu, kuomet mokytojų bei administracijos narių grupinės diskusijos buvo organizuojamos mišriu būdu - dalis vyko gyvai, o dalis - nuotoliniu būdu. Visas diskusijas bei interviu atliko projekto vykdytojai.

Antrojo etapo, trunkančio nuo 2020 m. spalio iki gruodžio, metu kokybiniai duomenys taip pat buvo renkami naudojant grupinės diskusijos metodą nuotolinių susitikimų metu. Grupėse diskutavo tėvai, mokytojai ir administracijos atstovai, kuomet pokalbiai su vaikais vyko tik individualiai. Dalyvauti tyrime buvo kviečiamos mokyklos, kurios nedalyvavo pirmame tyrimo etape. Vaikų interviu truko nuo 15 iki 30 minučių, o suaugusiųjų - nuo 2 iki 2,5 valandų. Diskusijas organizavo projekto vykdytojai, atlikti interviu su vaikais jiems padėjo Vilniaus universiteto edukacinės ir vaiko psichologijos magistro studijų studentės. Šio tyrimo

autorė taip pat atliko ir transkribavo kelis interviu su vaikais. Visgi, norint įgyvendinti šio darbo tikslą analizuojamos tik tėvų ir mokytojų grupinės diskusijos.

2.2. Tyrimo dalyviai

Vilniaus universiteto mokslininkai S. Girdzijauskienė ir kt. (2020) aprašydami atliktą tyrimą teigia, kad grupinėse diskusijose dalyvavo tėvai, mokytojai ir administracijos nariai iš skirtingų Lietuvos mokyklų tipų ir vietovių. Dalyvavo asmenys tiek iš pradinių mokyklų, tiek iš progimnazijų. Apklausta tiek kaimo, tiek miesto gyventojus. Dalyviai buvo ieškomi „sniego gniūžtės“ metodu - apklaustųjų prašoma pasidalinti su paieškos kriterijus atitinkančių asmenų kontaktais. Kokybiniame tyrime dalyvavo 26 5–8 klasių mokiniai, 38 tėvai, 33 mokytojai ir 16 administracijos atstovų. Šio darbo tikslas yra išanalizuoti tėvų bei mokytojų bendravimo patirtis, tad analizuojami tik tėvų ir mokytojų interviu.

I tyrimo etape (birželio ir liepos mėnesiais), grupinėje diskusijoje dalyvavo 8 pradinių klasių mokinių tėvai; 9 rajono i kaimo mokyklų tėvai; 3 tėvai, kurių vaikai mokosi 5-8 klasėje kaimo ir rajono mokyklose; 7 miesto mokyklose dirbantys mokytojai. II etape (spalio-gruodžio mėnesiais) grupinėje diskusijoje dalyvavo 7 pradinių klasių mokinių tėvai, gyvenantys kaime arba rajone; 5 tėvai, kurių vaikai mokosi 5-8 klasėse rajono ir kaimo mokyklose; 6 tėvai, gyvenantys mieste ir auklėjantys vaikus, besimokančius 5-8 klasėse. Taip pat apklausti 4 pradinių klasių mokytojai, dirbantys rajono ir kaimo mokyklose; 4 mieste mokantys pradinių klasių mokytojai; 8 mokytojai, dirbantys rajono ir kaimo mokyklose bei ugdantys 5-8 klasių mokinius; 10 miesto mokyklų mokytojų, dirbantys su 5-8 klasių mokiniais.

2.3. Tyrimo instrumentai

Renkant duomenis grupinių susitikimų su mokytojais, administracijos atstovais bei tėvais metu buvo naudojamas pusiau struktūruotas interviu. Abiejų etapų schemas buvo panašios ir sudarytos iš trijų pagrindinių temų: (1) mokymosi sėkmės, (2) fizinės vaikų sveikatos ir saugumo bei (3) psichinės vaikų sveikatos. Interviu pradžioje buvo užduodamas atveriantis klausimas, o pabaigoje - baigiamasis klausimas. Pagrindiniai klausimai aptarti su visais tyrimo dalyviais, tačiau jais vadovautasi kaip nuorodomis, atsižvelgiant į pokalbio situaciją. Pirminis klausimas formuluojamas atsižvelgiant į respondentų grupę, tačiau laikomasi šių klausimų

esmės: „Prisiminkite bet kurią paprastą, eilinę dieną, kai dėl karantino pamokos vyko nuotoliniu būdu. Papasakokite apie ją“ arba „Kaip vaikai mokosi šį rudenį“. Užduodamas tas pats baigiamasis klausimas mokytojams, tėvams bei administracijos darbuotojams: „Jeigu jūs būtumėte galėję priimti sprendimą (valstybės, mokyklos, klasės lygiu) dėl vaikų mokymosi karantino laikotarpiu, kokį sprendimą būtumėte priėmę?“. Baigiant interviu vaikų klausama: „Ką palinkėtum ar patartum vaikui, kuris nesimokė nuotoliniu būdu ir dabar jam reikėtų taip mokytis?“. Dalyviams leidus pokalbiai buvo įrašomi naudojant diktofoną arba kompiuterines pokalbių programas. Visi dalyviai sutiko, kad interviu būtų įrašomi, o mokinių tėvai pasirašė sutikimą, kad jų vaikas dalyvautų tyrime.

Tyrimo validumas buvo užtikrinamas interviu atlikimu dviem etapais, kuriuose dalyvavo skirtingi dalyviai, tad tyrimo klausimą buvo galima suprasti nuodugniau. Su tyrimais dalyviais kalbėta tiek pavasarį (kai nuotolinio ugdymo patyrimas dar buvo nepamirštas, išgyvenamas tiesiogiai), tiek rudenį (kai tyrimo dalyviai galėjo integruoti savo pavasario išgyvenimus su rudens patirtimis, leidžiančioms pastebėti ilgalaikį nuotolinio ugdymo poveikį ir prisitaikymą prie pokyčių ugdymo(si) metu). Taip pat analizuojami tiek tėvų, tiek mokytojų interviu, tad į tą patį klausimą pažvelgta iš skirtingų perspektyvų, o tai leidžia pamatyti pilnesnį vaizdą apie tėvų ir mokytojų santykius nuotolinio ugdymo metu. Grupinėse diskusijose dalyvavo ir kaimo (miestelio), ir miesto gyventojai, tai taip pat didina rezultatų objektyvumą.

2.4. Duomenų analizė

Tyrimo metu surinkti duomenys buvo transkribuojami. Tuomet jie analizuojami naudojant teminę analizę, atliktą remiantis Braun ir Clarke (2006) aprašytu metodu. Analizė atlikta naudojant ATLAS.ti programą. Duomenys analizuojami indukciniu būdu, neturint iš anksto numatytų tyrimo klausimų ir siekiant atrasti dar neatskleistas temas, susijusias su tėvų ir mokytojų santykiais nuotolinio ugdymo metu. Vadovaujamosi pagrindiniais teminės analizės žingsniais:

1. Susipažįstama su duomenimis - perskaitoma prieš tai transkribuotus interviu. Randamos vietos, kur kalbama apie tėvų ir mokytojų santykius nuotolinio ugdymo metu.

2. Norint sudaryti prasminius vienetus tekstas koduojamas, dalijant jį į segmentus pagal prasmę. Patikrinama, ar kodai atsako į tyrimo klausimus. Netinkami kodai atmetami, o kai kurie - modifikuojami.
3. Kodai pagal prasmę padalinami į grupes siekiant surasti kategorijas, atskleidžiančias tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu ypatumus.
4. Kategorijos kritiškai įvertinamos ir grupuojamos pagal temas. Patikrinama, ar temą sudaryti iš pakankamo skaičiaus ją išreiškiančių kodų, ar šie dera tarpusavyje, ar temos nepersipina tarpusavyje.
5. Temos paaiškinamos įvardijant jų esmę (**1 priedas**).
6. Aprašomi tyrimo rezultatai siekiant nuosekliai ir logiškai pristatyti analizės metu atskleistas temas.

3. REZULTATAI

Tyrimo metu siekta atskleisti, kokios buvo mokytojų bei tėvų bendravimo patirtys nuotolinio ugdymo metu. Teminės analizės metu išskirtos 6 temos, kurios apibendrintos į dvi atskiras dalis: (1) mokytojų patirtis bendraujant su tėvais (1 pav.) bei (2) tėvų patirtis bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu (2 pav.).

1 pav. Mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu

3.1. Mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu

Analizuojant mokytojų patirtis bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu atskleistos 4 temos: (1) neigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu, (2) teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu, (3) tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu pasekmės bei (4) mokytojų bendravimo su tėvais formos. Aptarsime kiekvieną iš jų.

3.1.1. Neigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu

Neigiamos mokytojų patirtys yra apie jų išgyvenamus sunkumus, kurie trukdė tinkamai ugdyti mokinius. Ši tema apima (1) tėvų pasyvumą nuotolinio ugdymo metu, (2) neigiamas mokytojų nuostatas į tėvus, (3) konfliktiškus tėvų ir mokytojų santykius, (4) neigiamus mokytojų jausmus bendraujant su tėvais bei (5) asmeninių mokytojų ribų peržengimą.

3.1.1.1. Tėvų pasyvumas nuotolinio ugdymo metu

Pirmoji potemė, atskleidžianti neigiamas mokytojų patirtis bendraujant su tėvais, - tai tėvų pasyvumas nuotolinio ugdymo metu. Jis yra siejamas su mokytojų įvardijamu tėvų įsitraukimo į mokymosi procesą trūkumu. Bendrai šią potemę sudaro 7 skirtingi kodai.

Pirmiausia, buvo atvejų, kai mokytojai bei administracijos nariai įkalbinėjo tėvus prijungti vaikus prie nuotolinių pamokų: „*aš ten prašiau, skambino ir direktorė tai mamai, vienu žodžiu bandė ten visais galais tą kompiuterį perduoti, jau net mokyklos kompiuteristas važiavo ten interneto kabelių tvarkyti, visko, kad tik tas vaikas ten galėtų pasijungti*” [2:12]. Taip pat kartais nebuvo jokio kontakto su tėvais („*Aš su tėvais neturėjau jokio kontakto*” [3:56]), o kartais mokytojai susidūrė su tėvų abuoju („*nes tėvai tapo abuojūs, turbūt čia tas žodis geriausiai, ne abejingi, bet abuojūs*” [5:30]). Susidurta su tėvų įsitraukimo trūkumu („*šiomet pa kolkas tai nematau nu jokių tėvų*” [5:37]) bei tėvų nepriežiūra nuotolinio ugdymo metu („*Tos šeimos, kurios ne tokios atsakingos, yra ir pas mane, (...), tai nuotoliniu būdu jos kaip čia, dar labiau „pasileido“. Na ir jeigu vaikui to nerodė, nemokė, tai tas vaikas ir ne laiku*

prisijungdavo, ir atsikėlė tik iš lovos, pagalvę padėjo, ir atsisėdo prie kompiuterio, atsinešė maisto, valgo, nosį krapšto” [1:67]). Dalis mokytojų pastebėjo, kad tėvų įsitraukimas mažėjo tęsiantis nuotoliniam mokymui: „*mūsuose tai buvo tas toks BOM, iš pradžių ten energingai, viską darom, uh čia bendraujam ir paskui taip va mažyn, mažyn, mažyn..*” [5:36]. Mokytojai vyko į mokinių namus siekiant paskatinti tėvus dalyvauti nuotoliniame ugdyme: „*mes ten nekreipdami dėmesio į karantiną važiuom pas šeimas, nes kitaip viskas - nebus jokio ryšio*” [3:01].

Taigi tėvų pasyvumas apima tėvų įkalbinėjimą prijungti vaikus prie nuotolinių pamokų (priskirtas 1 kodas), taip pat - mokytojų kontakto su tėvais nebuvimą (1), tėvų abuojumą (3), tėvų įsitraukimo trūkumą (3), jo mažėjimą tęsiantis nuotoliniam ugdymui (1), mokytojų apsilankymus mokinių namuose (1) bei tėvų nepriežiūrą nuotolinio ugdymo metu (4).

3.1.1.2. Neigiamos mokytojų nuostatos į tėvus

Neigiamų mokytojų nuostatų kategoriją sudaro 3 kodai. Ji yra apie neigiamą tėvų bei jų elgesio vertinimą.

Šiai potemei priskirtas mokytojų pastebimas tėvų neišprusimas: „*Nes kultūringo elgesio jie nesupranta*” [3:4]. Mokytojai vadino tėvus tingianiais: „*O kiti patingėjo ir iš namų į tą susirinkimą atvykti, kaip sakoma. Iš Zoomo neprisijungė, nors galėjo*” [1:2]. Taip pat pastebėti ironiški mokytojų pasisakymai apie tėvus: „*kad taisy tas klaidas, tai man žinokit toks juokas suėmė ir aš buvau nustebinta tėvų naivumu, kad jie įsivaizduoja, kad mokytojai nieko nesupranta. Nes tėvai pirmas dvi savaites tai labai gerai savo žinias parodė, ko išmoko trečioj klasėj*” [2:18].

Apibendrinant galima pasakyti, kad neigiamos mokytojų nuostatos į tėvus apima mokytojų pastebimą tėvų išprusimo trūkumą (2), tėvų kaltinimą tinginyste (1) bei ironiškus komentarus apie tėvus (9).

3.1.1.3. Konfliktiški tėvų ir mokytojų santykiai

Konfliktiškų tėvų ir mokytojų santykių nuotolinio ugdymo metu kategoriją sudaro 7 skirtingi kodai. Konfliktiški santykiai apibūdina mokytojų pastebimą sutarumo trūkumą bendraujant su mokinių tėvais.

Atrasta, kad mokytojai gąsdino tėvus vaiko teisėmis - iškelė sąlygą, kad vaikui neprisijungus prie pamokų, jie kreipsis į pagalbos vaikams tarnybą: „*turėjau pokalbį. Kad jei vaikas nesijungs, aš skambinsiu- prašome pakelti, iškviesiu socialinį darbuotoją, jis pas jus visada lankysis*” [3:6]. Taip pat mokytojai pastebėjo į juos nukreiptą tėvų pyktį: „*Taigi siuntėm jau, o jiems irgi pikta, galvoja, čia išsiuntėm dar ta mokytoja nesusigaudo*” [1:54]. Atskleisti tėvų ir mokytojų nesutarimai nuotolinio ugdymo metu („*staiga jai užėjo tokia bloga nuotaika, jinai man paskambino, sako aš pervesiu vaiką į kitą klasę, nes pas jus vadovėlis per sunkus. Mano vaikas, sako, nieko nesupranta iš jo. Sakau, kad čia turbūt ne vadovėlio problema*” [1:80]), tiesmukiškos mokytojų pastabos tėvams dėl netinkamo vaikų auklėjimo („*Aš tiesiai šviesiai, nes nėra ten kada ir ko gražiai kalbėtis. Ir tų vaikų gaila*” [3:7]). Dalis tėvų atsisakė, kad jų vaikas būtų ugdomas nuotoliniu būdu: „*neskubėjo imti, tai mes priprašėm tikrai po mėnesio laiko pasiimti kompiuterį, tai vaikas dalyvaudavo per dieną nu gal vienoj pamokoj. Čia taip tęsėsi dvi savaites, o paskui vėl tiesiog nedalyvaudavo*” [2:13]. Kai kurie savo nepasitenkinimą mokytojos darbu rodė rašydami grasinančius laiškus („*tada išlenda tėvėlių laišškai ar ne, ten su visokiais pagrasinimais ir pamokymais*” [5:7]), o kai kurie - priekaištaudami mokytojams dėl ugdymo proceso organizavimo („*kodėl vaikui reikia atsiskaityti, kodėl reikia kažkokius patikrinamuosius darbus rašyti, kodėl mano vaikui kažkoks žemesnis pažymys, kodėl mano vaikas neįvertintas*” [5:4]).

Taigi konfliktiški tėvų ir mokytojų santykiai apima mokytojų gąsdinimus kreiptis į vaiko teisių apsaugos tarnybą (1), tėvų pyktį mokytojams (2), tėvų ir mokytojų nesutarimus (5), tiesmukiškas mokytojų pastabas tėvams dėl netinkamo vaikų auklėjimo (6), tėvų atsisakymą ugdyti vaiką nuotoliniu būdu (2), tėvų grasinančius laiškus mokytojams (2) ir priekaištus dėl netinkamo nuotolinio ugdymo proceso organizavimo (2).

3.1.1.4. Neigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais

Taip pat pastebėta, kad mokytojams kilo nemalonūs jausmai bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu. Šiai potemei priskirti 4 kodai.

Atrasta, jog mokytojai jautėsi tėvų stebimi ir kritikuojami nuotolinio ugdymo metu: „*Bet pirmas toksai buvo, truputėlį buvai kaip po padidinamuoju stiklu. Tai geriausiai sekėsi toms mokytojoms, kurios neprisijungė per Zoomą*” [1:11]. Jie atsargiai bendravo su tėvais („*tai jau atsargiai teiraujiesi va tos užduotėlės nerandu, ar jūs ten siuntėte*” [1:53]), jautė bejėgiškumą dėl tėvų užduočių atlikinėjimo už vaikus („*Nes vis tiek tu nesukontroliuosi*” [3:48]). Tėvų priekaištai sukėlė mokytojams abejonių savo profesija: „*nu tikrai ne vieną kartą suabejojau savo pašaukimu ir gerai, kad kolegėms pasiskambinom ir sako – žinai ir aš taip pat*” [5:5].

Taigi mokytojų neigiami jausmai yra apie jų suvokiamą tėvų kritiką (2), atsargumą bendraujant su tėvais (1), bejėgiškumą dėl užduočių atlikinėjimo už vaikus (2) ir abejones dėl pasirinktos profesijos, kilusias dėl tėvų priekaištų (1).

3.1.1.5. Asmeninių mokytojų ribų peržengimas

Asmeninių mokytojų ribų peržengimas yra apie įkyrų tėvų elgesį, kuris privertė mokytojus pasijausti nekomfortiškai. Šią potemę sudaro 5 kodai.

Verta pastebėti, kad mokytojams trukdė tėvų dalyvavimas nuotolinių pamokų metu: „*Man tai buvo pamokos metu atvejis, kai šnibždėjo paausy vaikui*” [3:50]. Pastebėtas per didelis tėvų noras bendrauti su mokytojais asmeninėmis temomis: „*Man gal problema yra, kad per daug dėmesio reikalauja iš manęs, Jei savaitę kokią nepaskambinu, tai ieško kur dingau, pasiilgo. Labai nori per daug bendravimo. Tai aš su ta problema susiduriu. Net ne apie vaikus, o dar ir išsikalbėti nori*” [3:35]. Be to kai kurie tėvai savo neigiamas emocijas išliejo ant mokytojų („*Nes kai kuriems tėveliams matyt buvo labai sunku, tai visiems tėveliams buvo sunku, bet noras išsikrauti ant mokytojo*” [2:3]) arba peržengė mokytojų laiko ribas („*ir 11 valandą, žodžiu*” [2:26]). Taip pat mokytojai dalinosi, kad dalis tėvų buvo linkusi užduoti daug nereikšmingų klausimų („*Yra viena, kuri ir klasės vadovei skambina tuo pačiu klausimu, ir man. Pasitikslinti. Autobusas kada važiuoja? Tokie visiškai nereikšmingi klausimai*” [3:33]).

Taigi mokytojams trukdė tėvų dalyvavimas nuotolinių pamokų metu (5), per didelis tėvų noras bendrauti asmeninėmis temomis (3), tėvų neigiamų emocijų išliejimas ant mokytojų (2), nustatytų laiko ribų nepaisymas (2) bei nereikšmingi tėvų klausimai (1).

3.1.2. Teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu

Analizuojant interviu su mokytojais atskleisti teigiami dalykai bendraujant su tėvais, kurie padėjo pedagogams tinkamai ugdyti mokinius. Ši tema apima (1) tėvų aktyvumą nuotolinio ugdymo metu, (2) palaikomą abipusę komunikaciją vaikų ugdymo klausimais, (3) teigiamus mokytojų jausmus bendraujant su tėvais bei (4) teigiamą tėvų ir mokytojų bendravimą.

3.1.2.1. Tėvų aktyvumas nuotolinio ugdymo metu

Tėvų aktyvumas yra apibūdinamas kaip mokytojų pastebimą didelį tėvų įsitraukimą padedant vaiko ugdymosi procese. Ši potėmė apima 6 skirtingus kodus.

Prasminga pastebėti, kad tautinių mažumų tėvai norėjo padėti vaikams moksluose: „*Aš norėčiau pridurti iš savo patirties, kad buvo mano klasėje toks atvejis, kad tėvai norėjo padėti. Jeigu kalbėti apie lietuvių kalbą*” [2:64]. Anot mokytojų, tėvai buvo įsitraukę į ugdymosi procesą („*šiaip tai aš galiu pasakyti, kad labiau tėvai įsitraukė į vaikų mokymą ir ugdymą. Tikrai šitas*” [1:63]), jautė atsakomybę už jį („*tai jie patys pamatė, kad prisėst reikia kur kas daugiau*” [1:26]). Tėvai padėjo prižiūrėti savo vaikus nuotolinio ugdymo metu („*Na be abejo tėvai suvokė, kad vaikus reikia kontroliuoti. Kaip ten bebūtų, jie kad ir supranta, bet priversti atsiversti, patikrinti, pasižiūrėti, kaip jiems sekasi. Tai vat jie buvo toje eigoje ir sekė visą ugdymosi procesą. Ką tau reikia padaryti, gal tau pagalbos reikia*” [2:39]), o kilus sunkumams drausminant savo vaiką mokymuisi prašė mokytojos pagalbos („*Ir dabar, prasidėjo nuotolinis mokymas ir buvo trečia diena, jinai man rašo žinutę: mokytoja. Ką Jūs jam mokykloj darote, kad su juo susitvarkote. Aš nieko jam negaliu padaryti, kad jisai sėdėtų ir dirbtų*” [1:69]). Atskleistas tėvų iniciatyvumas vaikų ugdymo procese: „*Ir labai daug pagalbos sulaukiau ir aš pati. Nes tėtį turime tiesiog specialistą IKT. Tai ir kitiems tėvams sakė: drąsiai, tegu visi skambina*” [4:40].

Taigi tėvų aktyvumas apima tautinių mažumų norą padėti savo vaikams moksluose (2), tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą (10), jų jaučiama atsakomybė už ugdymą (2). Taip pat tėvai

padėjo prižiūrint vaikus jų ugdymosi metu (3), jie prašė mokytojos pagalbos drausminant vaiką mokymuisi (1) bei rodė iniciatyvą padėti mokytojams (3).

3.1.2.2. Palaikoma abipusė komunikacija vaikų ugdymo klausimais

Abipusė tėvų ir mokytojų komunikacija apie vaikų ugdymą atspindi bendradarbiaujančius tėvų ir mokytojų santykius, pokalbius, kuriuose aktyviai dalyvavo tiek tėvai, tiek mokytojai. Šią kategoriją sudaro 8 kodai.

Analizuojant duomenis pastebėtas mokytojų poreikis asmeniškai bendrauti su tėvais: „auklėtojoms tai iš tikrųjų, tas asmeninis kontaktas su tėvais tikrai labai padeda” [5:62]. Atskleisti bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai („ir abipusiai nori bendradarbiauti” [3:25]), mokytojų pasitarimai su tėvais apie vaikų ugdymą („Bet mes per pirmą savaitę labai gerai apsišlifavom, susitarėm kaip kas turi būti” [1:56]), mokytojų skaitinimas tėvų atvirai kalbėti („Ir aš juos visada skatinu, kad jie sakytų iš savo pozicijos, ką mato” [4:32]) bei tėvų grįžtamojo ryšio svarba mokytojams („Na, sakykime, gavau tikrai kažkokių labai vertingų pastebėjimų, ko aš pati galbūt nepamatau” [4:39]). Tėvai ir mokytojai kalbėjo apie netinkamą vaikų elgesį („Susisiečiau su tėvais, o tėvai ėmėsi priemonių” [3:12]), o jų bendravimas buvo intensyvus („intensityvesnis buvo tas bendravimas” [5:60]). Mokytojai prisiminė, kad nuotolinio ugdymo procesas prasidėjo nuo nuotolinio susitikimo su tėvais („Turėjom su visais „apsitrinti“ ta perkeltine prasme. Su tėvais pirmiausia. Tai pirmoji pamoka buvo tėvams” [1:4]).

Taigi dalis mokytojų pradėjo nuotolinio mokymo procesą nuo virtualaus pokalbio su tėvais (6), jie turėjo poreikį asmeniškai bendrauti su tėvais (1), tarėsi su jais dėl vaikų ugdymo (2). Atrasti bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai (13), pedagogai skatino tėvų atvirumą (2), vertino tėvų grįžtamąjį ryšį (1). Kalbėta apie netinkamą vaikų elgesį (2). Tėvų ir mokytojų bendravimas buvo intensyvus (2).

3.1.2.3. Teigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais

Daliai mokytojų bendrauti su tėvais buvo malonu ir gera - jie patyrė teigiamus jausmus santykiyje su mokinių tėvais. Šią potemę sudaro 6 kodai.

Atskleistas abipusis supratingumas („*ir suprasti*” [1:37]), abipusis pasitikėjimas („*tai toks dalykas pasitikėjimas, ir tą pasitikėjimą pajusti, ir kad aš galiu pasitikėt, ir kad tėveliai manimi pasitiki tai kažkaip irgi drąsina*” [1:21]), artumas su tėvais („*tada labai labai suartino. Aš tai va tokį pastebiu, kad galutinis rezultatas yra kad mes suartėjom*” [1:28]). Mokytojai patyrė tėvų palaikymą („*Iš tėvelių palaikymas buvo didelis*” [1:58]), jautė dėkingumą tėvams („*aš tai iš tikrųjų esu labai dėkinga savo klasės tėvams*” [1:12]) ir džiaugsmą jais („*Aš tai tikrai labai džiaugiuosi savo tėvais*” [1:18]).

Taigi teigiamų jausmų kategorija apima abipusį supratingumą (2) ir pasitikėjimą (1), mokytojų artumą su tėvais (4) bei patiriamą palaikymą (1). Mokytojai buvo dėkingi tėvams (4) ir džiaugėsi jais (5).

3.1.2.4. Teigiamas tėvų ir mokytojų bendravimas

Teigiamas tėvų ir mokytojų bendravimas yra apie šiltus bei pozityvius tėvų ir mokytojų santykius nuotolinio ugdymo metu. Šiai kategorijai priskirti 6 kodai.

Visų pirma, atrasta, kad mokytojai sulaukė tėvų padėkų („*ir daug visokių padėkų ir iš tėvų gerų žodžių*” [1:23]), sunkiose akimirkose jie bandė pastiprinti tėvus („*Ir kaip tėvus pastiprinti. Aš vakar vakare mamą pastiprinau dešimt minučių*” [3:9]). Mokytojai buvo supratingi tėvams („*bet vėl supranti, kiti dirba, neturi kada, vaikas jeigu ne vienas šeimoj, keli, visiems suderint ten*” [1:48]), juos drąsino patiriamas tėvų pastikėjimas jais („*tai kažkaip irgi drąsina. Tas jaudulio tokio perėjimas ir supratimas, kad jau pasitiki. Tas labai labai padrąsino*” [1:22]). Tėvai buvo patenkinti („*Tai tėvai viskuo patenkinti buvo, kažkokių pasipiktinimų negavome. Galvojau, kad gal tiesiogiai nepasako. Bet iš tikrųjų ir direktorė darė apklausą tokią, tai neturėjo nusiskundimų*” [4:38]) ir geranoriški („*Visi su kuriais bendraujam tai geranoriški*” [3:24]).

Apibendrinant, teigiamo tėvų ir mokytojų bendravimo potėmė apima tėvų padėkas mokytojams (3), mokytojų bandymus pastiprinti tėvus (2), supratingumą tėvams (5). Taip pat atskleista, kad mokytojus drąsina patiriamas tėvų pasitikėjimas jais (5). Tėvai buvo patenkinti (2) ir geranoriški (2).

3.1.3. Tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmės

Verta panagrinėti pasekmes, atsiradusias dėl tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu - tarpusavio bendravimo nuotolinio ugdymo metu sukeltus padarinius. Šiai temai priskirtos (1) nesėkmingo mokytojo bendradarbiavimo su tėvais pasekmės, (2) teigiamos tėvų ir mokytojų bendradarbiaujančių santykių pasekmės bei (3) teigiamos nuotolinio ugdymo pasekmės tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui.

3.1.3.1. Nesėkmingo mokytojų bendradarbiavimo su tėvais pasekmės

Tėvams ir mokytojams nepavykus užmegzti bendradarbiaujančių ir šiltų santykių sulaukta nemalonių pasekmių. Pavyzdžiui, tėvams atliekant užduotis už vaikus mokytojai nežinojo, kaip tinkamai vertinti mokinių žinias: „*Jeigu aš jau net klausiau pavaduotojos, ką man daryti tokiu atveju. Aš žinau, kaip tas vaikas moka, kokie jo gebėjimai ir dabar staiga jisai vien aukštesnieji. Nu sako OKEY, sako rašai vertinimą taip, kaip yra. Jeigu po to, tai tiesiog pasimatys. Tėvų sąžinei palikim*” [2:51]. Atrasta, jog nuotolinis mokymas apsunkino tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą: „*Nes gyvas mokymasis geriau nei nuotolinis. Ir vaikams, ir tėveliams. Ir bendradarbiavimas geresnis, ir tėveliai ramesni*” [4:65]. Be to tėvų neįsitraukimas trukdė mokiniams daryti pažangą moksluose: „*Klasėj vat ir buvo tas atvejis, kad iš tikrųjų tie vaikai, kurie yra palikti savarankiškam darbui, jų rezultatai nepakito arba kaip minėjau prieš tai, pablogėjo netgi. Pablogėjo, nukrito nes nebeliko to žmogaus, kuris kažkaip galėtų padėti, sugrąžinti į darbą*” [1:77].

Taigi nesėkmingo bendradarbiavimo pasekmės yra apie apsunkintą tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą (1), mokytojų pasimetimą, kaip vertinti mokytojų žinias tėvams atlikus užduotis vietoj jų (6). Jei tėvai buvo neįsitraukę, nukentėjo vaikų mokymosi rezultatai - jie nedarė pažangos (8).

3.1.3.2. Teigiamos tėvų ir mokytojų bendradarbiaujančių santykių pasekmės

Tėvams ir mokytojams bendradarbiaujant sulaukta teigiamų pasekmių. Panagrinėkime aktyvaus tėvų ir mokytojų bendravimo, jų abipusių pastangų padėti vaikui jo ugdymosi procese padarinius. Ši potėmė yra sudaryta iš 5 kodų.

Pirmiausia atskleista, kad mokytojų siunčiamos elektroninės apklausos padėjo tėvams susiorientuoti ugdymo procese: *„ir iš tikrųjų susilaukiau tokių komentarų kad, na gerai, kad jūs pateiktėt tą anketą, nes aš iki tol pats nesusivokiau, kad turiu į tai kreipti dėmesį”* [5:53]. Tėvams peržengus ribas, mokytojai išmoko jas brėžti: *„bet aš išmokau sustabdyti. Nes neturiu tiek laiko”* [3:41]. Be to mokytojams patiko susitikimų su tėvais organizavimas nuotoliniu būdu. Dalis jų planuoja tai daryti ir ateityje: *„man patiko tas susirinkimų vedimas su tėvais nuotoliniu būdu, organizaciniais klausimais. Tai tiesiog sutaupai laiko daug. O ar būtina ten į tą klasę važiuot skubėt po darbų, tiesiog tikrai labai pasiteisino ir taip ir sutarėm, kad pasibaigus karantinui visiems, susirinkimus bent jau organizuosim tikrai taip”* [1:64]. Atrasta, jog mokytojų patiriamas palaikymas iš tėvų gerina mokinių pasiekimus: *„Ir tada, kai jaučiu tėvų palaikymą, tada mes galime pasiekti daugiau vaikui”* [5:69]. Tėvų pagalba nuotolinio ugdymo metu padėjo vaikams daryti pažangą moksluose: *„Jeigu silpnesni mokiniai gavo ir tėvų pagalbą, ir dalyvaudavo mokytojo organizuojamose nuotolinėse konsultacijose, nuotoliniu būdu, tai tada tas išmokimas ir sėkmė ir motyvacija buvo stipresnė, negu kai vaikai, kurie buvo silpni ir tėvai jiems nepadėjo”* [2:8].

Taigi tėvams siunčiamos elektroninės apklausos padėjo jiems susivokti ugdymo procese (6), mokytojai gerino savo įgūdžius laikytis asmeninių ribų (3), nuotolinių susitikimų organizavimas patiko mokytojams (4). Mokytojų patiriamas tėvų palaikymas gerina mokinių pasiekimus (3), o tėvų pagalba padeda vaikams daryti pažangą moksluose (6).

3.1.3.3. Teigiamos nuotolinio ugdymo pasekmės tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui

Nuotolinis ugdymas sukėlė keletą teigiamų padarinių tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui, kurie yra apie jų pagerėjusius santykius. Šią kategoriją sudaro 4 kodai.

Mokytojai pastebėjo, kad nuotoliniuose tėvų susitikimuose dalyvavo daugiau tėvų nei gyvuose: *„Būdavo ir tų, kurie nevažiuoja į susirinkimus, tai pasijungia daugiau negu gyvai atvažiuoja. Kai buvo kovidu atvejais, tai 100 procentų prisijungė”* [3:22]. Nuotolinis ugdymas

teigiamai paveikė tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą („Gal kažkiek iš kai kurių tėvų taip, bet nežinau (...) Į gerąją” [3:22]), padidino tėvų supratingumą mokytojams („Tai be abejo jie dabar ir mus geriau supranta kaip mokytojus. Kaip bebūtų, vat pasakei vieną sakinį ir viskas tuo baigiasi. Atrodo viską supranta. Tai tėvai to, iš tolo matė, žinojo, kad dirba mokykloj, daro. Bet kai iš arti dalyvavo, patys viską, tai klausykit visai kitaip pasikeitė ir tikrai ne į blogą o į gerąją pusę. Kad mokytojos darbas yra be galo sunkus, atsakingas ir reikalaujantis daug energijos, kantrybės, sveikatos. Ir kūrybos, visko visko daug labai. Iš tikrųjų teigiamai” [2:61]). Tėvų ir mokytojų tarpusavio santykiai sutvirtėjo: „Ir santykis tapo tvirtesnis” [4:9].

Taigi tėvai aktyviau prisijungė prie klasės tėvų susirinkimų (4), mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas padidėjo (3), tėvai pradėjo labiau suprasti mokytojus (4), jų tarpusavio santykiai sutvirtėjo (2).

3.1.4. Tėvų ir mokytojų bendravimo formos nuotolinio ugdymo metu

Ketvirtoji tema - tėvų ir mokytojų bendravimo formos nuotolinio ugdymo metu - atskleidžia, kokiais būdais tėvai ir mokytojai bendravo nuotolinio ugdymo metu. Ją sudaro 2 potėmės: (1) individualus mokytojų bendravimas su tėvais ir (2) bendravimas su tėvų grupe.

3.1.4.1. Individualus mokytojų bendravimas su tėvais

Mokytojai bendravo su tėvais individualiai neįtraukiant į pokalbį kitų tėvų. Šią potėmę sudaro 4 kodai. Pirmiausia, atrasta, kad mokytojai teikė asmenines konsultacijas tėvams: „Ir tos konsultacijos ir su tėvais” [1:84]. Jie kalbėjo su tėvais telefonu („Ir kalbėjome telefonu” [4:22]), susirašinėjo su jais žinutėmis („arba ten žinutę, jei kažkas ten labai labai skubaus” [2:34]). Be to mokykloje buvo organizuojami trišaliai tėvų, mokytojų ir vaikų susitikimai: *tačiau kokį mes dalyką turime savo mokykloje ir kuris labai pasiteisino ir dabar ir kitos mokyklos kopijuoja ar tą patį daro, tai yra trišaliai susirinkimai, trišaliai susitikimai, kai susitinka vaikas, tėvai ir mokytojai, tai mes tą darydavome pirmo semestro gale visiems*” [5:64].

Taigi asmeninis bendravimas apima mokytojų teikiamas konsultacijas tėvams (6), pokalbius telefonu (6), susirašinėjimą žinutėmis (6) bei trišalius tėvų ir mokytojų susitikimus (3).

3.1.4.2. Mokytojų bendravimas su tėvų grupe

Mokytojų bendravimo su tėvų grupe kategorija yra apie bendravimą grupėje ir pedagogų organizuojamus susitikimus su klasės tėvais. Šią potemę sudaro 6 kodai.

Atrasti mokytojų organizuojami nuotoliniai susitikimai su tėvų grupe (*„Ir susirinkimus darydavom bent du kartus per savaitę tuos zoominius“* [1:51]), siunčiamos instrukcijos (*„Reikėjo papildomų pristatymų, nuotraukas dariau, kur reikia ką paspausti, kad būtų aiškiau tėveliams ir mokiniams. Na, reikėjo daugiau padirbėti, gal paaiškinimo to reikėjo“* [4:46]) bei elektroninės apklausos tėvams (*„mokytojai siuntė apklausas tėvams, arba laiškus tiesiog klausti, ar viskas gerai, kaip sekasi tiesiog. Su kokiais klausimais, iššūkiais jūs susiduriate“* [2:32]). Kai pasibaigė karantinas, mokytojai darė bendrą žygį su klasės mokinių tėvais: *„kai pavasarį baigėsi karantinas, mes žygį su tėvais darėm, tai apie pusę tėvų buvo“* [3:21]. Kalbant apie tėvų ir mokytojų susirašinėjimo priemones galima pastebėti bendravimą socialinių tinklų grupėje (*„facebooke susikūriau grupę, kurioj buvo vien tik tėveliai. Paskui jau buvo prijungti ir vaikai į tą grupę“* [1:16]) ir rašant elektroninius laiškus (*„Ir žinoma, jeigu eigoje iškyla koks klausimas, tai tėvai rašydavo el. paštu“* [2:33]).

Apibendrinant, pedagogų bendravimas su tėvų grupe apima nuotolinius susitikimus (12), mokytojų siunčiamas instrukcijas tėvams (2), elektronines apklausas (4), bendrą žygį pasibaigus karantinui (1). Taip pat šiai potemei priskirti mokytojų ir tėvų bendravimas socialinių tinklų grupėje (7) ir susirašinėjimas elektroniniu paštu (1).

2 pav. Tėvų patirtys bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

3.2. Tėvų patirtys bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

Jau aptarėme mokytojų patirtis bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu. Įdomu panagrinėti ir tai, ką išgyveno tėvai santykiyje su mokytojais. Kokios yra jų patirtys?

Bandant atrasti atsakymą į šį klausimą pavyko atskleisti 2 temas: (1) teigiamas tėvų patirtis bendraujant su mokytojais ir (2) neigiamas tėvų patirtis bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu.

3.2.1. Neigiamos tėvų patirtys bendraujant su mokytojais

Norėdami suprasti, kaip tėvams sekėsi sutarti su mokytojais, pradėkime nuo jų neigiamų patirčių analizės. Ši tema yra sudaryta iš 3 skirtingų potemių: (1) mokytojų išitraukimo trūkumo bendraujant su tėvais, (2) tėvų ir mokytojų bendravimo trūkumo ir (3) neigiamo tėvų požiūrio į mokytojo darbą nuotolinio ugdymo metu.

3.2.1.1. Mokytojų išitraukimo trūkumas bendraujant su tėvais

Mokytojų išitraukimo trūkumo nuotolinio ugdymo metu potemė išreiškia nepakankamą, abejingą ir šaltą mokytojų bendravimą su tėvais. Šią potemę sudaro 3 kodai.

Atskleistas mokytojų abejingumas: „(...) O kiti net nesiteikė nieko atsakyti” [8:20]. Tėvai jautė mokytojų šaltumą: „*Nu man jautėsi labai šaltas ryšys, aš neišskirčiau kokio vieno mokytojo*” [1:26]. Jie negavo reikiamos mokytojų pagalbos, trūko santykio su jais: „*santykio labai pritrūko, santykio ir man pačiai galvoju, gal koks socialinis darbuotojas ar psichologė, nes nu kažkaip atrodo, kad reikia pagalbos, nežinau kur kreiptis net, nes tas vaikas nu toks...*” [1:27].

Taigi mokytojų išitraukimo trūkumas apima mokytojų abejingumą (3), šaltą ryšį su mokytojais (1) ir santykio su mokytojais trūkumą (2).

3.2.1.2. Tėvų ir mokytojų bendravimo trūkumas

Tėvų ir mokytojų bendravimo potemė yra sudaryta iš 2 kodų ir, skirtingai nuo praeitos potemės, kai ryšys su mokytojais buvo, bet šaltas, ši kategorija atskleidžia visišką tėvų ir mokytojų bendravimo nebuvimą.

Šiai kategorijai priskiriamas asmenišką bendravimo su mokytojais nebuvimas: „*Nu aš tai irgi su mokytojais nebendravau*” [8:14]. Taip pat prasminga pastebėti, kad nebuvo nei vieno nuotolinio tėvų ir mokytojų susitikimo: „*per tuos tris mėnesius nebuvo nei vieno susitikimo mokytojo su tėvais*” [10:7].

Taigi mokytojai ir tėvai nebendravo nei asmeniškai (7) nei virtualiai (4).

3.2.1.3. Neigiamas tėvų požiūris į mokytojų darbą nuotolinio ugdymo metu

Dalis tėvų neigiamai vertino mokytojų darbą, buvo nepatenkinti jų nuotolinio darbo organizavimu. Šią potemę sudaro 7 kodai.

Pirmiausia atrasta, kad tėvai pastebėjo mokytojų klaidas, susijusias su neteisingu mokymosi krūvio paskirstymu: „*Nes iškilo labai daug problemų. Kaip ir mokytoja pabrėžė, kad toks vaizdas, jog mokosi ne vaikai, o tėvai. Bet iš tikrųjų čia išvelgėm ir jos klaidų. Todėl, kad labai buvo toks laikas sustyguotas ir per tą valandą vaikas tikrai nespėdavo visko. Juo labiau, kad sunku su tomis technologijomis visom susigaudyti. Net man jau sunku. Tai apie pirmoką net nešneku*” [10:13]. Tėvams nepatiko neigiamas mokytojų grįžtamasis ryšys į jų pastabas: „*Daug įvairių ten strėlių ir savo adresu sulaukiau*” [11:14]. Tėvams pritrūko mokytojų grįžtamojo ryšio: „*Gal šiek tiek ir trūko to atgalinio ryšio*” [10:2]. Kilo pyktis mokytojams („*Tai gaunasi taip, kad mokytojai gauna atlyginimus, o aš sėdžiu savaitgalį ir mokau vaiką*” [8:27]), savo nepasitenkinimą tėvai išreiškė informuodami administraciją apie netinkamą mokytojų darbą („*Mum tai tokia karti patirtis, kalbant apie pačią pradžią, nes pradėjo klasė mokytis per mesendžerį pačioj pradžioj. Tai vaikai gaudavo tiesiog žinutėmis užduotis, tada būdavo ašarų pakalnė, dėl to kad nesupranta, nespėja. Mokytoja visus nurodymus per mesendžerį. Aš tada jau įsikišau, man tikrai tas netiko ir nepatiko. Aš informavau mokyklą*” [11:12]). Tėvams neatrodė prasminga kalbėti su mokytojais vis apie tas pačias problemas („*Vieną kartą pasakiau, kad aš neturiu galimybės tiesiog fiziškai namuose būti tuo metu. Antrą kartą pasakiau. Trečią kartą aš jau nebekartojau. Aš nebematau reikalo skambinti ir klausti, kas jam negerai, nes aš pati žinau, kad aš turiu tuomet būti namuose. Jeigu aš noriu pamatyti, kas ten yra negerai, aš turiu sėdėti ir žiūrėti, kaip viskas vyksta. Aš neturiu tokios galimybės*” [8:8]). Dalis mokinių tėvų patyrė mokytojų supratingumo trūkumą: „*Nes būdavo kad priekaištai, kad vaikui blogą pažymį parašo dėl to, kad tu padarei. Nors tu praktiškai tik šiek tiek padėjai. Mokytojas net nemato, ar tu tai padarei. O gal vaikas kaip tik tapo suinteresuotas, kažkas jam padėjo ir jisai pats padarė*” [8:2].

Taigi tėvai pastebėjo mokytojų klaidas (1), jiems nepatiko neigiamos mokytojų reakcijos į pastabas (2), buvo per mažai mokytojų atgalinio ryšio (2). Taip pat tėvai jautė pyktį mokytojams (2), informavo mokyklos administraciją apie netinkamą mokytojų darbą (2). Jiems nepatiko kalbėti su mokytojais apie tas pačias problemas (1), pedagogai neatrodė supratingi (2).

3.2.2. Teigiamos tėvų patirtys bendraujant su su mokytojais

Svarbu pastebėti, kad tėvų patirtys nebuvo vien neigiamos, bet ir teigiamos. Teigiamų išgyvenimų santykyje su mokytojais temą sudaro 3 skirtingos potemės: (1) teigiamas tėvų požiūris į mokytojus, (2) aiškus komunikavimas su tėvais ir (3) bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai.

3.2.2.1. Teigiamas tėvų požiūris į mokytojus

Mokinių tėvai įvardijo nemažai teigiamų jausmų bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu, atskleista jų gera nuomonė apie pedagogų darbą. Tai atspindi jų teigiamą požiūrį į mokytojus.

Tėvams patiko diplomatiškas mokytojų bendravimas („tikrai kalbėdavo taip vat man atrodo labai diplomatiškai” [6:4]), jie džiaugėsi mokytojais („Mokytoja superinė mūsų” [9:5]), mokytojai padėjo tėvams („mūsų mokytoja, kad kiekvieną dieną tikrai padeda” [9:8]). Tėvai jautė pareigą padėkoti mokytojams: „besibaigiant nuotoliniam mokymuisi, jaučiau pareigą parašyti mokytojams laišką, gražų padėkos laišką, man taip norėjosi ” [1:2]. Taip pat jie jautė mokytojų rūpestį („davė nu labai ramybės, kad vat jinai rūpinasi, kad ji galvoja” [6:7]), geranoriškumą („Visada mokytojai būdavo geranoriški šiuo atžvilgiu” [8:5]) ir galimybę kreiptis į mokytojus („Jeigu kas būdavo neaišku, jokių jokių bent jau iš mano pusės tikrai. Jei man kas būdavo neaišku, aš visada kreipdavausi” [8:4]). Tėvai vertino kas rytą siunčiamus mokytojų laiškus jiems („Kiekvieną rytą jinai atsiųsdavo laiškus... vaikams ir tėvams ir paskui net viena mama sakė: „tai kaip dabar per atostogas reikės išgyvent be jų“ (juokiasi)” [6:6]). Atrasta ir tai, kad tėvams pakako bendravimo su mokytojais („Su visais mokytojais mes bendraujam tiek kiek reikia” [1:7]), jie jautė atjautą mokytojams („bet aš suprantu, kad mokytojams patiems sunku” [1:28]).

Taigi tėvams patiko diplomatiškas mokytojų bendravimas (1), jie jautė džiaugsmą dėl mokytojų (3), vertino kas rytą siunčiamus mokytojų laiškus jiems (1) ir norėjo padėkoti už pedagogų darbą (1). Tėvai patyrė mokytojų pagalbą (1), rūpestį (1) ir geranoriškumą (1). Jie

jautė galimybę paprašyti mokytojų pagalbos (2), bendravo su mokytojais tiek, kiek jiems norėjosi (3). Be to tėvai atjautė mokytojus, buvo jiems supratingi (4).

3.2.2.2. Aiškus mokytojų komunikavimas su tėvais

Dalis tėvų vertino aiškų mokytojų komunikavimą su jais. Jie gerai suprato mokytojų nustatytas taisykles nuotolinio ugdymo metu. Šią potemę sudaro 5 kodai.

Atrasta, jog dalis mokytojų tinkamai komunikavo apie taisykles, kad tėvams būtų aišku: „*Tai kažkaip pakankamai aiškios tos žaidimo taisyklės buvo iš kart*” [11:8]. Šios taisyklės padėjo tėvams nuotolinio vaikų ugdymo metu: „*po to pasiaiškinimo tikrai gražia forma klausimai išsisprendę. Tiesiog mokytoja susakė taisykles, kaip vyks tas procesas, kaip galima klausti, teirautis, ten kokiais būdais*” [9:23]. Mokytojai siuntė tėvams priminimus apie bendravimo etiketą: „*mokytoja siuntė tėvams nuotraukas apie tai, kad vaikai užmiršę, kad čiatas yra bendras, pavyzdžiui, visos klasės, kuriame ir mokytoja dalyvauja, jie aiškinasi tarpusavyje santykius. (...) Tai buvo raginama tėvus atkreipti dėmesį į tai, kad taip negalima ir pamokos metu čiatai jokie nevyksta*” [11:16]. Mokytojai dalinosi informaciją - pateikė tikslias ir aiškias instrukcijas tėvams: „*Mes tai laukdavome mokytojos laiško, grafiko, kelintą rytą vaikai jungiasi. Iš tikrųjų pamokos vyko pagal tvarkaraštį. Gaudavome instruktazę. Gaudavome kažkokias pastabas, aprašymus ir taip toliau*” [10:23]. Tėvai buvo patenkinti tuo, kad mokytojai iš anksto paskyrė susitikimų laiką: „*Taip pat buvo paskirtas laikas iš anksto susitarus*” [10:21].

Apibendrinus, mokytojų nustatytos taisyklės buvo aiškios tėvams (4) ir padėjo tėvams (5), mokytojai siuntė tėvams priminimus apie bendravimo etiketą (4) bei dalinosi su tėvais svarbia informacija (5). Aiškumo pridavė ir mokytojų paskirtas susitikimų su tėvais laikas (2).

3.2.2.3. Bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai

Duomenys atskleidė ir bendradarbiaujančius tėvų ir mokytojų santykius - aktyvų tarpusavio bendravimą, pagalbą ir sutarumą. Šiai kategorijai priskirta 11 kodų.

Tėvai suvokė iniciatyvos prisiėmimo svarbą bendraujant su mokytojais: „*O dėl vaikų tai reikia kreiptis, kad ir pati mama turi kreiptis ir teirautis, kaip tam vaikui sekasi, nelaukti kol ten*

mokytoja ten kažką pasakys” [1:13]. Su mokytojais bendrauta dėl sunkumų prisijungiant „*Mes irgi su auklėtoja kažkiek bendravom pačioj pradžioj, kai dar sunku buvo prisijungti*” [8:11]. Tėvai ir mokytojai kartu sprendė konfliktus ieškodami kompromiso: „*bet vėliau lyg radom kompromisą*” [11:15]. Mokytojai galėjo prašyti tėvų, kad šie paragintų vaikus jungtis prie nuotolinių pamokų: „*ir kažkokie komentarai, gal nelabai kiti jungdavosi į pamokas, tai tiesiog paraginkite vaikus, kad jungtųsi į tiesiogines pamokas*” [1:5]. Mokytojai atsižvelgdavo į tėvų pasakymus („*Mūsų vyresnėlei tai viskas vyko per klasės auklėtoją. Kai mes sakydavom, tai jis reaguodavo*” [6:3]), jie stengėsi bendradarbiauti su tėvais („*Pirmoko mokytoja tai labai stengėsi su tėvais*” [10:16]). Tėvai buvo patenkinti mokytojų organizuojamais susitikimais, kurių metu kiekvienas galėjo pasidalinti iškilusiais ugdymo sunkumais: „*Na bet jie tokie terapinio pobūdžio: „na tai vat dabar pasisako Teresėlės mamytė“ - nu žodžiu (nusijuokia). Ir tada visi apskudavome tą ratą ir jisai tas problemas ar tuos iššūkius surinkdavo ir tas labai labai padėjo patiems tėvams įsivertinti, kur mes esam visi, pajust tą bendruomenę*” [6:2]. Tėvai įvardijo palaikomą abipusį ryšį su mokytojais („*Ir aš kreipiuosi į mokytojus kai reikia ir mokytojai į mane kreipiasi, kai reikia. Mes palaikėme ryšį*” [1:8]), sklandų bendravimą su jais („*man atrodo, šiaip jokių problemų, kiek kreipdavomės, gal ne tiek aš, daugiau žmona, bet jokių problemų*” [9:7]), patiriamą tarpusavio palaikymą („*o bendruomenė ta tolerancijos turėjo pakankamai ir vieni kitus pakankamai palaikėme*” [6:14]) bei tėvų ir mokytojų susitarimus („*Bet sakysim mano asmeniškai sūnus labai nenorėjo to vaizdo, tai tiesiog susitariau su mokytoja ir mokytoja leido. Ir buvo klasei pasakyta, kad tam tikrais atvejais pagal susitarimą su tėvais ir tiesiog taip*” [11:21]).

Taigi bendradarbiavimas pasireiškė tėvams suvokus asmeninio iniciatyvumo svarbą (2), tėvams ir mokytojams bendraujant dėl sunkumų prisijungiant (1), ieškant kompromiso (1), mokytojams prašant tėvų paraginti vaikus jungtis prie nuotolinių pamokų (1). Pedagogai bendradarbiavo atsižvelgiant į tėvų pasakymus (2), įdedant pastangas bendrauti su jais (2). Tėvams buvo naudingi mokytojų organizuojami pasidalinimo ugdymo sunkumais susitikimai (1). Tėvų ir mokytojų bendravimas buvo sklandus (2), jautėsi tarpusavio palaikymas (2), tartasi tarpusavyje (1).

4. REZULTATŲ APTARIMAS

Analizuojant rezultatus pavyko atrasti mokytojų patirtis bendraujant su tėvais bei tėvų patirtis bendraujant su mokytojais. Atskleistos neigiamos ir teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu. Taip pat analizuojant interviu su mokytojais atrastos bendravimo su tėvais formos bei tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmės. Taip pat pavyko suprasti, kokios buvo teigiamos ir neigiamos tėvų patirtys bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu. Šiame skyriuje aptarsime gautus rezultatus ir palyginsime juos su mokslininkų atradimais.

4.1. Mokytojų patirčių bendraujant su tėvais aptarimas

4.1.1. Neigiamų mokytojų patirčių bendraujant su tėvais aptarimas

Analizuojant neigiamus mokytojų išgyvenimus bendraujant su tėvais atskleistos neigiamos mokytojų nuostatos į tėvus, tėvų pasyvumas nuotolinio ugdymo metu, konfliktiški tėvų ir mokytojų santykiai, neigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais, asmeninių mokytojų ribų peržengimas.

Kalbant apie asmeninių mokytojų ribų peržengimą, gali pastebėti, kad tėvai dalyvavo mokytojų pamokose, atliko užduotis vietoj vaikų, o tai kėlė mokytojams bejėgiškumą vertinant mokinius. Toks elgesys atspindi kontroliuojanti tėvų įsitraukimo stilių. Jis yra žalingas, kadangi nėra lavinami vaikų savarankiško problemų sprendimo įgūdžiai. Tėvams stiprinant vaiko autonomiją didėja vaiko iniciatyvumas, atsakomybės jausmas bei suvokiamas gebėjimas savo elgesiu daryti įtaką savo aplinkoje. Tai padidina susidomėjimą ir vidinę motyvaciją. Atvirkščiai, tėvams užimant kontroliuojančią poziciją silpnėja vaiko autonomija, suvokiamas asmeninis efektyvumas (Pomerantz & Moorman, 2007).

Tyrimo rezultatai atskleidė neigiamas mokytojų nuostatas į tėvus: pedagogai įvardijo tėvų „tinginystę“, išprusimo trūkumą, ironiškai apie juos kalbėjo. Įdomus yra atradimas, kad mokytojų vertinimai apie tėvų įsitraukimą į vaikų ugdymą dažnu atveju nėra tikroviški, kadangi mokytojai yra linkę vertinti atsižvelgdami į tėvų aktyvumą mokyklos organizuojamoje veikloje. Joje dažniausiai dalyvauja tėvai, kurie turi aukštesnį išsilavinimą, kuomet žemesnį

išsilavinimą turintys tėvai yra linkę įsitraukti namuose mokytojams nepastebimu būdu. Svarbu yra tai, kad mokytojų vertinimas, kaip tėvai yra įsitraukę į ugdymo procesą, daro įtaką mokinių mokymosi gebėjimų vertinimui. Vadinasi neigiamos nuostatos į tėvus gali daryti žalą mokinių ugdymui bei tėvų ir mokytojų santykiams (Bakker, Denessen, & Brus-Leaven, 2007; Valantinas & Čiulaidienė, 2012).

Analizuojant konfliktiškus santykius tarp tėvų ir mokytojų svarbu atsižvelgti į tai, kad jie gali būti ambivalentiški ir sudėtingi dėl turimų skirtingų požiūrių, nuomonių apie tėvų įsitraukimą. Atskleista, kad mokytojai suvokia tėvų įsitraukimo į vaikų ugdymo svarbą, mano, kad jis daro didelę įtaką mokinių pasiekimams, kuomet tėvams atrodo, kad mokytojai yra priešiški jų atžvilgiu. Nors mokytojai mato tėvų aktyvaus dalyvavimo ugdymo procese naudą, jų elgesys yra dviprasmiškas, kadangi pedagogai nevisuomet parodo norą bendradarbiauti, praktiškai, neįdeda daug pastangų (Kahraman, 2018). Atskleista ir tai, kad kartais mokytojai suvokia tėvų aktyvų elgesį kaip kišimąsi į ugdymo procesą, didinantį tėvų abejones jų profesinėmis kompetencijomis. Kita vertus, kartais tėvų lūkesčiai ir reikalavimai mokytojams yra per dideli (Dahl, 2017). Atrodo, kad tai yra galima kylančių konfliktų priežastis. Tikėtina, kad dėl patiriamos įtampos mokytojai gali pradėti vengti santykių su tėvais palaikymo. Be to tikrai ne visi mokytojai jaučiasi pajėgūs kurti tvirtus santykius su tėvais, jiems trūksta pasitikėjimo savimi, ypatingai tuomet, kai reikia bendrauti su tėvais, priklausančiais aukštesniam ekonominiam statusui. Pedagogai turintys daugiau darbo praktikos ir jaučiasi labiau pasitikintys savimi lengviau užmezga bei palaiko santykius su tėvais (Leenders, Haelermans, de Jong, & Monfrance 2018; Addi-Racah & Yael Grinshtain, 2021). Kuomet tėvai mato mokytojus kaip savo srities profesionalus, jie yra labiau linkę pasitikėti ir bendradarbiauti. Ir atvirkščiai, konfliktiški santykiai atsiranda, kai tėvai nepakankamai pasitiki mokytojais, abejoja jų kompetencija. Taigi tėvų įsitraukimas yra susijęs su tėvų požiūriu į mokytoją ir jo atliekamą darbą (Addi-Racah, 2018).

Įdomu panagrinėti: kokios dar galimos konfliktų tarp tėvų ir mokytojų priežastys? Mokytojai konfliktus su tėvais suvokia dvejopai: viena vertus, konfliktai siejami su skirtingu nuomonių turėjimu, kita vertus, konfliktinės situacijos suvokiamos kaip nepalankios aplinkybės. Pirmu atveju akcentuojamas negebėjimas surasti abiems pusėms priimtino sprendimo, susitarti, skirtingas dalykų matymas. Antru atveju, kai pabrėžiamos nepalankios aplinkybės, mokytojai minėjo įtampą, kitų skaudinimą, nesupratingumą, ginčus išankstinį neigiamą nusiteikimą. Dauguma mokytojų galvoja, kad konfliktai yra nereikalingi, neigiamai

veikiantys santykius, netikima, kad konfliktinės situacijos gali padėti spręsti aktualias problemas.

Išskiriamos asmeninės, politinės bei su organizacija susijusios priežastys. Asmeninės priežastys, kaip ir anksčiau aptarėme, siejamos su per dideliais lūkesčiais ir nusivylimu jiems neišsipildžius, bet taip su perdėtu nepasitenkinimu, patiriamomis asmeninėmis silpnybėmis ir ambicijomis, kultūriniais ir ekonominiais skirtumais. Be to asmeninės priežastys yra susijusios su abejingumu ir tarpusavio nesusikalbėjimu. Politinės priežastys yra siejamos su pagarbos kitokiems požiūriams ir tolerancijos trūkumu, kuomet priežastys, susijusios su organizacija, apima nemokėjamą laikytis taisyklių, savo pareigų nepaisymą, socialinės aplinkos sukeltą neigiamą įtaką. Be to, konfliktai tarp tėvų ir mokytojų gali kilti dėl turimų socialinių įgūdžių, charakterio savybių, vertybių ar patiriamų emocijų skirtumo (Göksoy1 & Argon, 2016).

Šio tyrimo rezultatai parodė, kad konfliktinės situacijos, nesutarimai apsunkino tėvų ir mokytojų santykius, kadangi mokytojai gąsdino tėvus kreiptis į tarnybą, o tėvai grasino rašydami laiškus mokytojais, reiškę priekaištus. Tai sukėlė mokytojams neigiamus jausmus tokius kaip įtampą, atsargumą bendraujant su tėvais, bejėgiškumą dėl netinkamos tėvų pagalbos vaikams, abejones atliekamu darbu.

Paanalizuokime, kokios dar galimos mokytojų reakcijos dėl konfliktų su tėvais. Göksoy1 ir Argon (2016) tyrimas atskleidė mokytojų pyktį (šiuo tyrimu jis pasireiškė per ironiškus mokytojų atsiliepinimus apie tėvus), nenorą bendrauti, nerimą, pasitikėjimo trūkumą ir frustraciją. Mokytojai dėl konfliktų su tėvais jautėsi nesvarbūs, nuliūde, susirūpine. Dėl konfliktų jie patyrė stresą, sunkumus bendraujant su kolegomis, kadangi dėl patiriamos įtampos santykiai su jais taip pat prastėjo, daugėjo tarpusavio konfliktų ir nesutarimų, o tai savo ruožtu dar labiau pablogino mokytojų savijautą ir didino patiriamą įtarumą. Šie mokytojų jausmai ir mintys darė neigiamą įtaką mokytojų darbo rezultatams ir mažino motyvaciją ugdyti mokinius. Atrodo, kad tai dera su tyrimu metu atskleistomis mokytojų abejonėmis, ar tinkamai pasirinko savo profesiją.

4.1.2. Teigiamų mokytojų patirčių nuotolinio ugdymo metu aptarimas

Atrastos teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu, apimančios teigiamą tėvų ir mokytojų bendravimą, tėvų aktyvumą nuotolinio ugdymo metu,

palaikomą abipusę komunikaciją vaikų ugdymo klausimais bei teigiamus mokytojų jausmus bendraujant su tėvais.

Tėvų aktyvaus įsitraukimo į pagalbą savo vaikams nauda yra analizuojama skirtingų mokslininkų. Pastebima, kad tėvų įsitraukimas gerai veikia vaikų emocinę sveikatą, kadangi šiems mažiau daro įtaką nesėkmės mokykloje, jie teigiamiau vertina savo mokymosi pasiekimus, taip pat jiems yra lengviau bendrauti su savo bendraamžiais. Taip formuojama teigiama vaikų savijauta mokymosi proceso metu. Be to atrastas teigiamas ryšys su teigiamu savęs vertinimu, dažniau išgyvenamomis pozityviomis emocijomis. Tėvams įsitraukiant į vaikų ugdymą gerėja mokymosi pasiekimai, mažėja netinkamo elgesio apraiškų mokykloje tikimybė. Mokiniai, kurių tėvai aktyviai dalyvauja jų ugdymosi procese, turi geresnius testų rezultatus, išgyvena mažiau mokymosi sunkumų. Analizuojant ateities perspektyvą tėvų aktyvus domėjimasis vaikų ugdymu individualiu lygmeniu atveria platesnes galimybes siekti aukštojo mokslo, profesinės karjeros, o visuomenės lygmeniu - didina sėkmingo funkcionavimo visuomenėje tikimybę (Bakker, Denessen, & Brus-Laeven, 2007; Pomerantz & Moorman, 2011; Valantinas & Čiulaidienė, 2012).

Prasminga pasvarstyti, kokia yra teigiamo tėvų ir mokytojų bendravimo bei abipusės komunikacijos nauda. Mokslininkai pateikia modelį, paaiškinantį tėvų bei mokytojų tarpusavio santykius. Ši teorija akcentuoja mokyklos ir šeimos partnerystę, kuri kuriama komunikuojant tarpusavyje. Šio modelio atstovai mato prasmę ne pavienių tėvų įtraukime, bet mezgime santykių, padėsiančių bendrauti ir mokyklos gyvenime dalyvauti kolektyviškai. Tokiu būdu įmanoma mažinti neatitikimą tarp skurdžių šeimų tėvų ir mokytojų galios bei didinti lygiavertiškumą. Teorijoje pabrėžiama, kad dažniausiai lygiavertiškas bendradarbiavimas su mokykla vyksta tarp mokytojų ir vidurinei ekonominei klasei priklausančių tėvų, kuomet skurdžiai gyvenantys tėvai stokoja išsilavinimo, kuris leistų su mokytoju bendrauti kaip su sau lygiu. Aukštesniam socialiniam ekonominiam sluoksniui priklausantys tėvai taip pat nėra linkę kurti su mokytojais lygiavertiškų santykių, kurie neretai mokyklos atžvilgiu laikosi vartotojiškos pozicijos ir bendraujant palaiko atstumą. Tai trukdo sėkmingai komunikacijai tarp mokytojų ir tėvų, tad partnerystė grįstu santykių kūrimas yra ypatingai svarbus (Warren, Hong, & Rubin, 2009).

Partnerystė grįsti santykiai didina teigiamas emocijas. Tai atsispindi ir šiame tyrime, kadangi mokytojai patyrė abipusį supratingumą ir pasitikėjimą, artumą su tėvais, jų palaikymą, džiaugsmą ir dėkingumą.

4.1.3. Tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmių aptarimas

Tyrimo metu atskleistos teigiamos tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo pasekmės. Atrasta, jog mokytojų siunčiamos elektroninės apklausos padėjo tėvams susigaudyti ugdymo procese. Taip pat mokytojai išmoko brėžti tėvams ribas. Mokytojams patiriant tėvų palaikymą gerėjo mokinių mokymosi pasiekimai. Dėl padidėjusio dalyvaujančių tėvų skaičiaus mokytojams patiko klasės tėvų susitikimų organizavimas virtualioje erdvėje.

Tėvų pagalbos teigiamas poveikis dera su Alameda-Lawson (2014) atradimu, kad tėvų įsitraukimas į vaikų mokymosi procesą siejamas su geresniais akademiniiais pasiekimais, standartizuotų testų rezultatais bei pastovumu atliekant namų darbus. Rezultatai taip pat parodė, kad tėvų įsitraukimo trūkumas trukdė mokiniams daryti pažangą moksluose. Taigi matome, kad tiek šio tyrimo rezultatai, tiek kitų autorių atradimai pabrėžia tėvų pagalbos teigiamas pasekmes.

Įdomu paanalizuoti, dėl kokių priežasčių mokytojų patiriamas tėvų palaikymas gerina mokinių pasiekimus. Yra žinoma, kad jaučiama emocinė parama yra siejama su efektyvumu darbe, pasitenkinimu juo ir padidėjusiu noru bendradarbiauti, mažina neigiamų emocijų ir perdegimo simptomų atsiradimo tikimybę (Wayne, Randel, & Stevens, 2018). Be abejo, efektyvumas mokytojo darbe yra siejamas su mokytojų teikiamu mokinių palaikymu mokymosi metu, kuris koreliuoja su geresniais mokinių pasiekimais, socialiniais įgūdžiais bei rečiau pasireiškiančiais elgesio sunkumais (Curby, Rimm-Kaufman, & Ponitz, 2009; Hamre, & Pianta, 2005; Curby, Brock & Hamre, 2013). Kalbant apie nuotolinį mokymą, bendradarbiavimas su tėvais buvo ypatingai svarbus, kadangi mokytojai negalėjo tiesiogiai prižiūrėti mokinių ugdymo proceso, tad tėvų pagalba (tiek tiesioginis mokymas, tiek vaikui teikiama parama) didino vaikų mokymosi motyvaciją.

Svarbu ir tai, kad tėvų pagalba nuotolinio ugdymo metu padėjo mokiniams daryti pažangą moksluose. Pagerėjo ir tėvų santykiai su mokytojais, nes šie pradėjo aktyviau dalyvauti klasės tėvų susitikimuose, tapo labiau supratingi mokytojams, labiau įsitraukė į bendravimą su jais. Tyrimo rezultatai patvirtina mintį, kad palaikančių santykių užmezgimas yra būtinas bendradarbiaujančių santykių kūrimui bei palaikymui (Hornby, 2011).

4.1.4. Tėvų ir mokytojų bendravimo su tėvais formų aptarimas

Šio tyrimo metu atrasta, kad mokytojai bendravo su mokinių tėvais tiek individualiai, tiek grupėje. Asmeniniškai bendrautų mokytojų teikiamų konsultacijų tėvams, pokalbių telefonu metu. Taip pat susirašinėta žinutėmis bei organizuota trišalius tėvų, mokytojų ir vaikų susitikimus. Be to mokytojai su tėvų grupe bendravo nuotolinių susitikimų metu, siuntė jiems instrukcijas ir elektronines apklausas. Bendrauta el. paštu ir socialinių tinklų grupėje. Leenders, Haelermans, Jong ir Monfrance (2018) atrado, kad tėvų ir mokytojų susitikimai, pokalbiai telefonu ir susirašinėjimas elektroniniais laiškais turi teigiamą poveikį bendradarbiaujančių tėvų ir mokytojų santykių palaikymui. Anksčiau aptarėme Epstein (2021) išskirtus 6 svarbius tėvų įsitraukimo į vaikų mokymosi procesą būdus. Galima pastebėti, kad įsitraukimas apima tėvystę, kurią ugdyti galima įvairių informacinių seminarų tėvams metu, kad šie mokėtų kurti palaikančią ir palankią mokymuisi aplinką namuose. Be to svarbi abipusė komunikacija vaikų ugdymo klausimais, informavimas apie mokymosi programas, naujienas ir mokinių pasiekimus individualių pokalbių metu ir naudojant el.paštą. Taip pat atrasta, kad bendradarbiavimą paskatinti galėtų asmeninis mokytojo ir tėvų bendravimas, kurio tikslas būtų tėvų informavimas apie taikomus mokymo metodus, pasiekimų pažangos vertinimo sistemą bei namų darbų skyrimo principus. Čiulaidienė ir Valantinas (2016) atskleidė, jog bendradarbiauti yra naudinga tėvų susirinkimų metu aptariant ne tai, kas jau įvyko, bet tai, kas laukia ateityje - ugdymo planus bei tikslus.

Kyla klausimas, kokia bendravimo forma yra efektyviausia. Visgi, prasminga atkreipti dėmesį į tai, kad tėvai su mokytojais komunikuoja dėl labai skirtingų dalykų. Vienus klausimus aptaria klasės tėvų susitikimų, o kitus - individualaus spontaniško skambučio metu. Bendravimo formų įvairovė apima tiek suplanuotus ir struktūruotus metinius tėvų susirinkimus, tiek ištikus krizei skubiai rengiamus susitikimus siekiant ją suvaldyti. Ši įvairovė tėvų ir mokytojų bendravimo formų rodo, kad mokytojams yra svarbu prisitaikyti prie aplinkybių ir atsižvelgti į individualius tėvų poreikius (Egger, Lehmann, & Straumann, 2015). Taigi yra daug efektyvių mokytojų bendravimo su tėvais būdų, tačiau pasirinkti juos prasminga atsižvelgus į individualius tėvų poreikius.

4.2. Tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas

4.2.1. Neigiamų tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas

Tyrimo rezultatai taip pat atskleidė tėvų neigiamas patirtis bendraujant su tėvais - mokytojų įsitraukimo trūkumą bendraujant su tėvais, visišką tėvų ir mokytojų bendravimo nebuvimą ir neigiamą tėvų požiūrį į mokytojo darbo organizavimą nuotolinio ugdymo metu. Panagrinėkime, dėl kokių priežasčių šios neigiamos tėvų patirtys atsirado.

Visų pirma, yra atskleista, kad tėvai įsitraukia į vaikų ugdymą ir bendradarbiavimą su mokytojais, kuomet mokykla rūpinasi tuo, kad tėvai būtų įgalinti dalyvaujant mokyklos gyvenime, jaustų, kad jie gali daryti svarbią įtaką vaikų pasiekimams. Taip pat nėra gerai, jei tėvai jaučia mokytojų spaudimą padėti vaikui tobulai pasiekti reikiamus standartus, jie turi jausti teigiamą atmosferą ir mokytojų palaikymą (Pomerantz, Moorman, & Litwack, 2011; Valantinas & Čiulaidienė, 2012). Atrodo, kad dalis tyrimo dalyvių, atstovaujančių tėvų grupę, nepatyrė teigiamos atmosferos, skatinančios bendradarbiavimą - jie jautėsi mokytojų nesuprasti, jautė jiems pyktį, skundėsi netinkamu ugdymu. Tėvams pritrūko abipusiškumo, nes nesulaukė mokytojų grįžtamojo ryšio. Kartais tėvai ir mokytojai visai nebendravo, o kartais pedagogai šaltai bendravo su tėvais, buvo jiems abejingi arba neatsakydavo į jų klausimus. Taigi mes matome, kad dalis mokytojų neskatino tėvų įsitraukimo.

Tėvų įsitraukimas yra siejamas su jų suvokiamu mokytojų atvirumu bendradarbiauti. Jei tėvai mano, kad mokytojai nenori kurti su jais santykio, jie yra mažiau linkę įsitraukti. Taigi norint didinti bendradarbiavimą su tėvais mokytojams yra svarbu rodyti tėvams aktyvų norą palaikyti su jais ne formalų, bet atvirumu ir geranoriškumu paremtą kontaktą (Epstein, 2001; Hornby, 2011).

Siekiant padidinti tėvų norą įsitraukti į vaikų ugdymą yra svarbu atsižvelgti į keletą faktorių. Visų pirma, yra naudinga atsižvelgti į socialinę tėvų padėtį, kadangi ši daro įtaką santykiams tarp mokyklos ir tėvų. Anksčiau aptardami teigiamas mokytojų patirtis bendraujant su tėvais sužinojome, kad tėvai, turintys žemą išsilavinimą ir skurdžiai gyvenantys, išgyvena bendravimo su mokykla sunkumus, parodo mažą aktyvumą. Jie nesijaučia gebantys padėti savo vaikams (Lewis & Forman, 2002). Taigi mokytojai turėtų parodyti ypatingą rūpestį žemo išsilavinimo tėvams, kad santykiai su jais taptų bendradarbiaujantys.

Svarbią įtaką tėvų ir mokytojų santykiams daro ne tik socialinė tėvų padėtis, bet ir mokyklos atmosfera. Aptariant neigiamas tėvų patirtis svarbu pastebėti, kad siauras požiūris į tėvų pagalbą, maži lūkesčiai tėvams, nepakankamos mokytojų kompetencijos bei neigiamos

ankstesnės patirties bendraujant su mokytojais turėjimas mažina tėvų norą palaikyti santykius su mokytojais, bendradarbiauti. Be to žalinga yra mokytojų nuostata, kad bendradarbiavimas su tėvais apima tik tėvų pareigas padedant vaikams su namų darbais pamirštant partneryste grįstų santykių naudą (Ramirez, 2011; Valantinas & Čiulaidienė, 2012). Taigi mokytojai norėdami paskatinti tėvų įsitraukimą turėtų atsižvelgti į tėvų išsilavinimą ir tikėtis ne tik tėvų pagalbos namuose, bet, visų pirma, kurti palaikančius ir rūpestiu grįstus santykius su tėvais.

4.2.2. Teigiamų tėvų patirčių bendraujant su mokytojais aptarimas

Tyrimo metu atskleistos teigiamos tėvų patirtys bendraujant su mokytojais, kurios pasireiškė per teigiamą požiūrį į mokytojus, turimą aiškumą apie mokytojų tikslus, nustatytas taisykles nuotolinio ugdymo metu ir reikalavimus. Teigiamos tėvų patirtys taip pat apima mokytojų ir tėvų bendradarbiavimą vaikų ugdymo klausimais.

Bendradarbiavimas tarp tėvų ir mokytojų yra neatsiejamas nuo mokytojo parodomos pagarbos ir palaikymo tėvams (Pein-Wen et al., 2015; Addi-Racah & Yael Grinshtain, 2021). Taigi nuo mokytojo priklauso, ar bendradarbiavimas su tėvais vyks. Tyrimo metu atskleista, kad mokytojai bendravo su tėvais diplomatiškai, padėjo tėvams, parodė rūpestį, geranoriškumą bei atvirumą padėti tėvams. Toks elgesys suformavo teigiamą požiūrį į mokytojus. Jis yra neatsiejamas nuo mokytojų aktyvių veiksmų parodant norą bendradarbiauti.

Šis aktyvus elgesys gali būti paaiškintas Lehmann ir Straumann (2015) tyrimo metu pastebėtais atradimais apie mokytojų bendravimo su tėvais stilių. Trumpai aptarkime kiekvieną iš jų, kad galėtume giliau suprasti panašumus su tyrimo metu atskleistais duomenimis. Pirmiausia mokslininkai atskleidė, kad pedagogai gali laikytis požiūrio, kad mokykla ir namai veikia atskirai. Mokykla yra skirta mokymuisi, tad šio požiūrio šalininkai nesikreipia į tėvus. Antras stilius atskleidžia biurokratinį mokytojų santykį su tėvais, kai bendraujama formaliai, jaučiant būtinybę, mokyklos reikalavimus mokytojas nėra įsitraukęs į santykio su tėvais kūrimą. Egzistuojantis trečiasis mokytojų komunikacijos su tėvais stilius atspindi bendravimą, atsiduriantį tarp artimo ir aktyvaus bei pasyvaus ir formalaus bendravimo su tėvais - mokytojai jaučia pareigą palaikyti santykį su tėvais, bendrauja su tėvais kaip su klientais, bandant parodyti savo kompetencijas. Ketvirtasis stilius, panašiai kaip ir trečiasis, kyla iš empatinės nuostatos į tėvus, tačiau noras bendradarbiauti kyla iš mokytojo susirūpinimo mokinio gerove pastebėjus

netinkamą tėvų elgesį jų vaikų atžvilgiu. Penktasis bendravimo būdas apima mokytojų aktyvumą organizuojant veiklas, kurių metu tėvai galėtų parodyti iniciatyvą, šis stilius pasireiškia tuomet, kai ribos tarp tėvų ir mokytojų pareigų nėra aiškios, mokytojai atsakomybę už veiklų vedimą perduoda tėvams. Šeštąjį stilių turintys mokytojai parodo rūpestį tėvais, deda pastangas kūriant santykį su jais, remiasi psichologinėmis žiniomis teikiant konsultacijas apie vaikų auklėjimą ir mokymą, susitikimai su tėvais būna profesionaliai paruošti ir yra terapinio pobūdžio. Septintas komunikacijos su tėvais stilius yra apie mokytojus, kurie bendradarbiavimą su tėvais suvokia kaip ypač svarbią mokinių ugdymo dalį, laikosi požiūrio, kad tėvų pagalba yra būtina, stengiasi palaikyti su tėvais pasitikėjimu grįstus santykius.

Taigi: kokie bendravimo su tėvais stiliai atskleisti šio tyrimo metu? Visų pirma, galima pastebėti, kad tėvų įvardijamas bendravimas su mokytojais dėl sunkumų prisijungiant bei mokytojų prašymai paraginti vaikus jungtis prie nuotolinių pamokų atspindi trečiąjį bendravimo stilių, kadangi bendraujama esant poreikiui, tačiau išsprendus sunkumą, mokytojai ryšio su tėvais nepalaikė. Bendras kompromiso ieškojimas, tėvų nuomonės paisymas dera su penktuoju komunikavimo stiliumi, kai mokytojas skatina tėvų iniciatyvą, atsižvelgia į jų nuomonę. Tyrimo metu įvardintos mokytojų organizuojamos pasidalinimo ugdymo sunkumais grupės, kurias tėvai suvokė kaip esančias terapinio pobūdžio, atspindi šeštąjį bendravimo stilių, kai mokytojas remiasi psichologinėmis žiniomis teikiant pagalbą tėvams. Galiausiai palaikomas nuolatinis abipusis ryšys su mokytojais ir mokytojų pastangos bendradarbiauti su tėvais yra apie septintąjį bendravimo stilių, kuomet mokytojas jaučia atsakomybę bendrauti su tėvais ir kurti su jais pastikėjimu grįstą santykį.

Natūraliai kyla noras klausti, kas padidina tikimybę, kad mokytojai rodys aktyvų norą bendrauti su tėvais, palaikyti bendradarbiavimu grįstus santykius. Atrasta, kad mokytojų suvokiama asmeninė kompetencija atlikti mokytojo darbą, galimybė daryti įtaką mokykloje priimamiems sprendimams, reikšmingų atsakomybių turėjimas padidina mokytojų norą bendradarbiauti su tėvais (Kragh & Dahl 2017, Addi-Racah & Yael Grinshtain, 2021).

Anksčiau minėti tyrimai parodė, kad kuriant bendradarbiaujantį santykį su tėvais yra svarbi mokytojų iniciatyva, jų pastangos ir veiksniai, didinantys mokytojų įsitraukimo tikimybę. Visgi įdomu pasvarstyti, kokį vaidmenį atlieka tėvai, kas didina jų aktyvumą bendraujant su mokytojais ir teigiamą požiūrį į juos. Pastebėta, kad tėvų įsitraukimas į vaikų ugdymą ir santykius su tėvais yra paremtas pasitikėjimu ir prielaida, kad mokytojai yra profesionalai. Mokytojų kompetencija tėvams yra jų gebėjimas suvaldyti klasės mokinių elgesį ir tinkamai organizuoti mokymo procesą. Nuo to priklauso, kaip tėvai suvokia mokytojo darbo

efektyvumą. Norėdami pagerinti vaikų mokymosi rezultatus tėvai kreipiasi į mokytojus, ieško kontakto su jais (Hornby & Blackwell, 2018). Prasminga pastebėti, kad bendradarbiavimas su mokytojais yra svarbus tėvams, kuriems rūpi jų vaikų pasiekimai moksle (Ratliffe & Ponte, 2018).

Tyrimo metu taip pat atskleista, kad tėvai vertina aiškų mokytojų komunikavimą - jiems yra svarbios aiškios taisyklės, mokytojų teikiama aktuali informacija apie ugdymo procesą. Mokytojų gebėjimas struktūruoti savo laiką, iš anksto susitarti dėl susitikimų yra tėvų vertinamas. Tai patvirtina ir kiti mokslininkai teigdami, jog mokytojams norint efektyviai bendradarbiauti su tėvais yra naudinga nustatyti taisykles, pristatyti tėvams nuoseklią mokymosi programą, jos tikslus ir savo lūkesčius tėvų atžvilgiu, paaiškinti, kaip reikėtų teikti pagalbą vaikams. Pedagogams svarbu duoti informatyvias instrukcijas tėvams bei nurodyti šaltinius, kurie padėtų ugdymo procese (Morales, 2020).

Taigi bendradarbiavimas su tėvais yra glaudžiai susijęs su jiems rodoma mokytojų pagarba ir teikiamu palaikymu. Mokytojams yra svarbu prisiimti atsakomybę už bendradarbiavimo su tėvais skatinimą. Svarbu, kad pedagogai jaustųsi kompetentingi, nes tai pagerina tiek jų pasitikėjimą savimi bendraujant su tėvais, tiek tėvų požiūrį į mokytojų profesionalumą.

4.3. Tyrimo ribotumai ir gairės tolimesniems tyrimams

Svarbu aptarti ir atlikto tyrimo trūkumus. Pirmiausia prasminga pastebėti, kad apklaustųjų imtis nėra didelė, tad tėvų ir mokytojų santykių nuotolinio ugdymo metu patirčių negalima generalizuoti. Kita vertus, imties dydis pilnai atitinka kokybinio tyrimo reikalavimus. Svarbu, kad pasirinktas tyrimo metodas neatskleidė reiškinių paplitimo, visgi, jis padėjo atrasti tėvų ir mokytojų patirčių įvairovę. Analizuojant rezultatus galima pastebėti, kad tiek tėvų, tiek mokytojų patirtys buvo skirtingos - vienu išgyvenimai buvo labiau teigiami, kitų - neigiami. Ši patirčių įvairovė yra labai įdomi, svarbu klausti: dėl kokių priežasčių ji atsirado? Su kuo tai yra susiję? Šio tyrimo tikslas buvo giliau suprasti, kokios yra tėvų ir mokytojų patirtys kuriant tarpusavio santykį, tačiau būtų naudinga toliau gilintis į šią temą ir ieškoti patirčių įvairovės priežasčių. Longitudiniai tyrimai puikiai tam tiktų, kadangi jie galėtų atskleisti tėvų ir mokytojų santykių dinamiką ir intensyvumą.

Epidemiologinė situacija ir taikomi apribojimai nuo 2020 metų rudens nuolat keičiasi, tikėtina, kad pokyčiai galėjo daryti įtaką pokyčiams tėvų ir mokytojų santykiuose, tačiau šis tyrimas neleidžia jų pastebėti. Taip pat šiuo tyrimu analizuojami santykiai tik nuotolinio ugdymo metu. Nėra žinoma, ar jie skiriasi nuo bendravimo, kai ugdymas vyksta kontaktiniu būdu. Norint atrasti atsakymą į šį klausimą taip pat būtų prasminga atlikti longitudinalinį ir kiekybinį tyrimą.

Taip pat tyrimo trūkumas yra tas, kad jame dalyvavo daugiau moterų nei vyrų. Visgi, tyrimas atspindi realią situaciją, kadangi mokytojų tarpe yra daugiau moteriškos nei vyriškos lyties atstovų, o ir mamos yra labiau įsitraukusios į vaikų ugdymą nei tėčiai, tad šis neatitikimas tarp lyčių yra suprantamas.

IŠVADOS

1. Neigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais yra siejamos su jų asmeninių ribų peržengimu, neigiamais jausmais bendraujant su tėvais, konfliktiškais tėvų ir mokytojų santykiais, tėvų pasyvumu nuotolinio ugdymo metu bei neigiamomis nuostatomis į tėvus.
2. Teigiamos mokytojų patirtys bendraujant su tėvais apima teigiamą tėvų ir mokytojų bendravimą, tėvų aktyvumą nuotolinio ugdymo metu, palaikomą abipusę komunikaciją vaikų ugdymo klausimais bei teigiamus mokytojų jausmus santykiuose su tėvais.
3. Mokytojai nuotolinio ugdymo metu bendravo su tėvais tiek individualiai, tiek grupėje naudojantis virtualiomis ryšio priemonėmis.
4. Tėvų ir mokytojų bendravimo pasekmės apima tiek sėkmingo, tiek nesėkmingo mokytojų ir tėvų bendradarbiavimo pasekmes. Taip pat atskleisti teigiami nuotolinio ugdymo padariniai tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui.
5. Neigiamos tėvų patirtys bendraujant su mokytojais siejamos su mokytojų įsitraukimo trūkumu bendraujant su tėvais, visišku bendravimo nebuvimu bei neigiamu tėvų požiūriu į mokytojų darbą nuotolinio ugdymo metu.
6. Teigiamos tėvų patirtys bendraujant su mokytojais apima teigiamą tėvų požiūrį į mokytojus, aiškų pedagogų komunikavimą su tėvais ir bendradarbiaujančius tėvų ir mokytojų santykius.

Literatūra

Alameda-Lawson, T. (2014). A pilot study of collective parent engagement and children's academic achievement. *Children and Schools*, 36, 199–209.

Būdienė, V. (2020). Švietimo politikos iššūkių, kilusių dėl COVID - 19 pandemijos, apžvalga. *Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID - 19 metu*, 1, 12-40.

Singh, V. & Thurman, A. (2019) How Many Ways Can We Define Online Learning? A Systematic Literature Review of Definitions of Online Learning (1988-2018). *American Journal of Distance Education*, 33:4, 289-306. doi: 10.1080/08923647.2019.1663082

Bronfenbrenner U. (1979) The ecology of human development. *Harvard University Press*.

Pirchio, S. Passiatore, Y., Tritrini, C. & Taeschner, T. (2013). The Role of the Relationship between Parents and Educators for Child Behaviour and Wellbeing. *International Journal about Parents in Education*, 7, 145-155.

Girdzijauskienė, S., Breidokienė, R., Dragūnevičius, K., Jusienė, R. & Žekaitė, J. (2020). Nuotolinio vaikų ugdymo pandemijos dėl COVID - 19 metu iššūkių tyrimas Lietuvoje. *Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID - 19 metu*, 3, 42-52.

UNESCO: 290 Million Students Stay Home due to Coronavirus. (2020). Paimta iš <https://learningenglish.voanews.com/a/unesco-290-million-students-stayhome-due-to-coronavirus/5317148.html>

Onyema, E.M., Dr. Eucheria, N.Ch., & Obafemi, F.A. et al. (2020). Impact of Coronavirus Pandemic on Education. *Journal of Education and Practice*, 11, 108-121. doi: 10.7176/JEP/11-13-12

Hiscott, J., Alexandridi M., Muscolini, M., Tassone, E., Palermo, E., Soultsi, M., & Zevini, A. (2020). The global impact of the coronavirus pandemic. *Cytokine & Growth Factor Reviews*, 53, 1-9.

Polakovic, G. (2020). Pandemic drives alcohol sales — and raises concerns about substance abuse (2020). Paimta iš: <https://news.usc.edu/168549/covid-19-alcohol-sales-abuse-stress-relapse-usc-experts/>

Boserup, B., McKenney, M., & Elksbul, A. (2020). Alarming trends in US domestic violence during the COVID-19 pandemic. *The American Journal of Emergency Medicine*, 38, 2753-2755.

Geleželytė, O., Kvedaraitė, M., Nomeikaitė, A., Jokubauskaitė, R., Anužytė, J., & Kazlauskas E. (2020). Duomenys apie lietuvių psichikos sveikatą ir suicidiškumą COVID-19 pandemijos metu. *Europinis tyrimas #Manosavijauta*.

Vilniaus universitetas: KOG institutas (2020). COVID-19 pandemijos aplinkybių poveikis gyventojų psichologinei savijautai

Guerra, M., & Luciano, E. (2010). Sharing the responsibility of education: The relationship between teachers and parents in 0-6 year-old children services and schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2, 3308-3313. Paimta iš: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.506>

Leenders, H., Haelermans, C., & Monfrance, M. (2018). Parents' perceptions of parent-teacher relationship practices in Dutch primary schools – an exploratory pilot study. *Teachers and Teaching: theory and practice*, 6, 719-743.

Nokali N., Bachman, H.J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent Involvement and Children's Academic and Social Development in Elementary School. *Child Development*, 81, 988-1005. Paimta iš: <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01447.x>

Grincevičienė, V. (2014). Mokyklos ir šeimos sąveikos ypatumai S. Šalkauskio filosofijoje ir ugdymo tikrovėje. *Filosofija. Sociologija*, 25, 174–180.

Čiuladienė, G. ir Valantinas, A. (2016). Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo gairės: ką atskleidžia kritiškai tėvų atsiliepimai apie ugdymo procesą. *doi: <http://dx.doi.org/10.15388/ActPaed.2016.36.10069>*

Fiore, D. J. (2001). School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools. *NASSP Bulletin*, 85(627), 85–87. doi:10.1177/019263650108562710

Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why Do Parents Become Involved in Their Children's Education? *Review of Educational Research*, 67(1), 3. doi:10.2307/1170618

Huitt, W., & Hummel, J. (2003). Piaget's theory of cognitive development. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta: Valdosta State University.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė (2020). Nutarimas dėl karantino Lietuvos Respublikos Teritorijoje Paskelbimo. Paimta iš:
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a2b5da801f4a11eb9604df942ee8e443>

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <http://dx.doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Kazragytė, V. (2020). Kitoks: mokymo(si) būdas, ugdymo turinys, ugdymo organizavimas. *Ugdymo procesas mokant nuotoliniu būdu: iššūkiai, patirtys, sprendimai*. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra.

Warren, M. R., Hong, S., Rubin, C.L. & Sychitkokhong, P. (2010). Beyond the bake sale: a community based relational approach to parent engagement in schools. *Teachers college record*, 9, 2209–2254.

Driessen, G., Smit, F. & Slegers, P. (2005). Parental involvement and educational achievement. *British educational research journal*, 4, 509–532.

Pomerantz, E. M. & Moorman, E. A. (2007). The How, Whom, and Why of Parents' Involvement in Children's Academic Lives: More Is Not Always Better. *Review of Educational Research September*, 3, 373–410. doi: 10.3102/003465430305567

Kahraman, P. B. (2018). The Views and Attitudes of the Teacher Candidates from Preschool and Elementary School Teaching Departments Towards Family Participation. *International Journal of Progressive Education*, 14 (3), 47–59.

Addi-Racah, A. & Grinshtain, A. (2018). Teachers' Capital in View of Intensive Parental Involvement in School: The Case of Teachers in High Socio-economic Status Schools in Israel. *Research Papers in Education*, 33 (5).

Egger, J., Lehmann, J. & Straumann, M. (2015). Collaboration with Parents Isn't a Burden. It's Just a Natural Part of My Work. Parental Involvement in Switzerland. An Analysis of Attitudes and Practices of Swiss Primary School Teachers. *International Journal about Parents in Education*, 9 (1), 119–130.

Hornby, G., & Blackwell, I. (2018). Barriers to Parental Involvement in Education: An Update. *Educational Review* 70 (1): 109–119. doi:10.1080/00131911.2018.1388612.

Ratliffe, K. T., & Ponte, E. (2018). Parent Perspectives on Developing Effective Family-school Partnerships in Hawaii. *School Community Journal*, 28 (1), 217–247.

Burho, J. F. (2016). An exploration of parent involvement in response to intervention (RTI) in title I schools. *Dissertations & Theses Global*. Paimta iš: [An Exploration of Parent Involvement in Response to Intervention \(RTI\) in Title I Schools.](#) | [Semantic Scholar](#)

Morales, A.M. (2020). Parental Involvement in the Response to Intervention Process: a Case Study. *A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctorate of Education*. Arizona: Grand Canyon University.

Lang, S. N., Schoppe-Sullivan, S. J., & Jeon, L. (2017). Examining a self-report measure of parent–teacher cocaring relationships and associations with parental involvement. *Early Education and Development*, 28(1), 96-114. doi:10.1080/10409289.2016.1195672.

Valantinas, A. ir Čiulaidienė, D. (2012). Tėvų įsitraukimas į vaikų ugdymą: ar tai problema Lietuvos mokyklose? *Socialinis darbas*, 11 (2).

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (2012). Valstybinė švietimo strategija 2013–2022 m.: tikslai, problemos, tobulinimo kryptys. *Švietimo problemos analizė*.

Hornby, G. (2011). Parental Involvement in Childhood Education. *Building Effective School-Family Partnerships*. doi: 10.1007/978-1-4419-8379-4_1

Puspita, H.D. (2021). The role of parents in educating children during online classes. *ETUDE: Journal of Educational Research*, 1 (2), 69-75.

Lang, S. N., Schoppe-Sullivan, S.J. & Jeon, L. (2017). Examining a Self-Report Measure of Parent–Teacher Cocaring Relationships and Associations With Parental Involvement. *Early Education and Development*, 28 (1), 96-114. doi: 10.1080/10409289.2016.1195672

Lehmann, J. & Straumann, M. (2015). Collaboration with parents isn't a burden. It's just a natural part of my work." - Parental Involvement in Switzerland – An Analysis of Attitudes and Practices of Swiss Primary School Teachers. *International Journal about Parents in Education*, 9 (1), 119-130.

Göksoy, S. & Argon, T. (2016). Conflicts at Schools and Their Impact on Teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 4, 197-205. doi:10.11114/jets.v4i4.1388

Lewis, A. E., & Forman, T. A. (2002). *Contestation or Collaboration? A Comparative Study of Home-School Relations*. *Anthropology Education Quarterly*, 33(1), 60–89. doi:10.1525/aeq.2002.33.1.60

Dahl, K.K.B. (2017). Too much parental cooperation? Parent–teacher cooperation and how it influences professional responsibility among Danish schoolteachers. *Power and Education*, 9 (3), 177-191.

Curby, T. W., Brock, L.L. & Hamre, B.K. (2013). Teachers' Emotional Support Consistency Predicts Children's Achievement Gains and Social Skills. *Early Education and Development*, 24, 292-309.

Wayne, J. H., Randel, A. E. & Steven, J. (2003). The role of identity and work–family support in work–family enrichment and its work-related consequences. *Journal of Vocational Behavior*, 69 (3), 445-461.

PRIEDAI

1 priedas. *Teminės analizės metu gautų kodų sąrašas ir jų aprašymas*

I dalis – Mokytojų patirtys bendraujant su tėvais nuotolinio ugdymo metu

1 TEMA – NEIGIAMOS MOKYTOJŲ BENDRAVIMO SU TĖVAIS PATIRTYS NUOTOLINIO UGDYMO METU

Temos apibūdinimas: Mokytojų įvardijami sunkumai bendraujant su tėvais, kurie trukdė jiems tinkamai ugdyti mokinius

1.1. Tėvų pasyvumas nuotolinio ugdymo metu

Potemės apibūdinimas: Mokytojai pastebi tėvų įsitraukimo padedant vaikui ugdymo procese trūkumą

Kodai:

1.1.1. Mokykla įkalbinėja tėvus prisijungti prie nuotolinių pamokų (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai bei administracijos darbuotojai inicijuoja kontaktą su tėvais, kad šie leistų vaikui dalyvauti nuotolinėse pamokose

Tipinis pavyzdys: *„aš ten prašiau, skambino ir direktorė tai mamai, vienu žodžiu bandė ten visais galais tą kompiuterį perduoti, jau net mokyklos kompiuteristas važiavo ten interneto kabelių tvarkyti, visko, kad tik tas vaikas ten galėtų pasijungti”* [2:12]

1.1.2. Nebuvo jokio kontakto su tėvais (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai ir tėvai nebendravo nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„Aš su tėvais neturėjau jokio kontakto”* [3:56]

1.1.3. Tėvų abuojumas (3)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai įvardija, kad tėvai nuotolinio ugdymo metu tapo abuojūs

Tipinis pavyzdys: „nes tėvai tapo abuojuos, turbūt čia tas žodis geriausiai, ne abejingi, bet abuojuos” [5:30]

1.1.4. Tėvų įsitraukimas mažėjo tęsiantis nuotoliniam ugdymui (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai įvardijo, kad tėvai buvo vis mažiau ir mažiau įsitraukę nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „mūsuose tai buvo tas toks BOM, iš pradžių ten energingai, viską darom, uh čia bendraujam ir paskui taip va mažyn, mažyn, mažyn..” [5:36]

1.1.5. Tėvų įsitraukimo trūkumas (3)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai įvardijo, kad jiems pritrūko tėvų įsitraukimo į vaikų nuotolinio ugdymo procesą

Tipinis pavyzdys: „šiemet pa kolkas tai nematau nu jokių tėvų” [5:37]

1.1.6. Tėvų nepriežiūra nuotolinio ugdymo metu (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai įvardijo, kad tėvai per mažai rūpinosi savo vaikų gerove nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „Tos šeimos, kurios ne tokios atsakingos, yra ir pas mane, (...), tai nuotoliniu būdu jos kaip čia, dar labiau „pasileido“. Na ir jeigu vaikui to nerodė, nemokė, tai tas vaikas ir ne laiku prisijungdavo, ir atsikėlė tik iš lovos, pagalvę padėjo, ir atsisėdo prie kompiuterio, atsinešė maisto, valgo, nosį krapšto” [1:67]

1.1.7. Mokytojai vyksta pas šeimas siekiant paskatinti tėvus dalyvauti nuotoliniame ugdyme (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai dalinasi, kad turėjo važiuoti pas šeimas namo siekiant palaikyti bent minimalų ryšį su tėvais vaiko ugdymo klausimais

Tipinis pavyzdys: „mes ten nekreipdami dėmesio į karantiną važiavom pas šeimas,

nes kitaip viskas- nebus jokio ryšio” [3:01]

1.2. Konfliktiški tėvų ir mokytojų santykiai

Potemės apibūdinimas: Mokytojai pastebi, kad bendraujant su tėvais trūko sutarumo

Kodai:

1.2.1. Mokytojai gąsdina tėvus vaikų teisėmis (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai iškelia tėvams sąlygą, kad vaikui neprisijungus prie pamokų, jie kreipsis į pagalbos vaikams tarnybą

Tipinis pavyzdys: *„turėjau pokalbį. Kad jei vaikas nesijungs, aš skambinsiu- prašome pakelti, iškviesiu socialinį darbuotoją, jis pas jus visada lankysis” [3:6]*

1.2.2. Tėvų pyktis mokytojais (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pastebi į juos nukreiptą pyktį nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„Taigi siuntėm jau, o jiems irgi pikta, galvoja, čia išsiuntėm dar ta mokytoja nesusigaudo” [1:54]*

1.2.3. Tėvų ir mokytojų nesutarimai (5)

Kodo apibūdinimas: Mokytojams buvo sunku sutarti su tėvais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„staiga jai užėjo tokia bloga nuotaika, jinai man paskambino, sako aš pervesiu vaiką į kitą klasę, nes pas jus vadovėlis per sunkus. Mano vaikas, sako, nieko nesupranta iš jo. Sakau, kad čia turbūt ne vadovėlio problema” [1:80]*

1.2.4. Mokytojų tiesmukiškos pastabos tėvams dėl netinkamo vaikų auklėjimo (6)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai sakė tėvams neigiamas pastabas, susijusias su vaikų auklėjimu nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Aš tiesiai šviesiai, nes nėra ten kada ir ko gražiai kalbėtis. Ir tu vaikų gaila*” [3:7]

1.2.5. Tėvai atsisako, kad vaikas būtų ugdomas nuotoliniu būdu (2)

Kodo apibūdinimas: Dėl tėvų atsisakymo įsitraukti į ugdymo procesą, vaikas nedalyvavo nuotolinėse pamokose

Tipinis pavyzdys: „*neskubėjo imti, tai mes priprašėm tiktai po mėnesio laiko pasiimti kompiuterį, tai vaikas dalyvaudavo per dieną nu gal vienoj pamokoj. Čia taip tęsėsi dvi savaites, o paskui vėl tiesiog nedalyvaudavo*” [2:13]

1.2.6. Tėvų laiškai mokytojams su grasinimais (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai grasino mokytojams

Tipinis pavyzdys: „*tada išlenda tėvėlių laiškai ar ne, ten su visokiais pagrasinimais ir pamokymais*” [5:7]

1.2.7. Tėvų priekaištai mokytojams dėl ugdymo proceso organizavimo (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai savo nepasitenkinimą dėl ugdymo proceso reiškė mokytojams

Tipinis pavyzdys: „*kodėl vaikui reikia atsiskaityti, kodėl reikia kažkokius patikrinamuosius darbus rašyti, kodėl mano vaikui kažkoks žemesnis pažymys, kodėl mano vaikas neįvertintas*” [5:4]

1.3. Neigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais

Potemės apibūdinimas: Mokytojams kilę nemalonūs jausmai bendraujant su tėvais

Kodai:

1.3.1. Mokytojai jautė, kad tėvai kritikuoja jų darbą (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai jautėsi tėvų stebimi ir kritikuojami nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „Bet pirmas toksai buvo, truputėlį buvai kaip po padidinamuoju stiklu. Tai geriausiai sekėsi toms mokytojoms, kurios neprisijungė per Zoomą” [1:11]

1.3.2. Mokytojų atsargumas bendraujant su tėvais (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai buvo atsargūs užduodant klausimus tėvams bijodami jų reakcijos

Tipinis pavyzdys: „tai jau atsargiai teiraujiesi va tos užduotėlės nerandu, ar jūs ten siuntėte” [1:53]

1.3.3. Mokytojų bejėgiškumas dėl tėvų užduočių atlikinėjimo už vaikus (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai nežinojo, kaip spręsti tėvų netinkamos pagalbos vaikui mokymesi problemą

Tipinis pavyzdys: „Nes vis tiek tu nesukontroliuosi” [3:48]

1.3.4. Tėvų priekaištai sukėlė mokytojams abejonių savo profesija (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pradėjo abejoti savo profesijos pasirinkimu girdint tėvų priekaištus dėl ugdymo proceso organizavimo

Tipinis pavyzdys: „nu tikrai ne vieną kartą suabejojau savo pašaukimu ir gerai, kad kolegėms pasiskambinom ir sako – žinai ir aš taip pat” [5:5]

1.4. Neigiamos mokytojų nuostatos į tėvus

Potemės apibūdinimas: Mokytojai neigiamai vertina tėvus bei jų elgesį

Kodai:

1.4.1. Mokytojai pastebi tėvų neišprusimą (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai įvardija tėvų nepakankamus gebėjimus elgtis kultūringai

Tipinis pavyzdys: „*Nes kultūringo elgesio jie nesupranta*” [3:4]

1.4.2. Mokytojai vadina tėvus tinginiais (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai vertina tėvų neprisijungimą prie nuotolinių susitikimų kaip tinginystę

Tipinis pavyzdys: „*O kiti patingėjo ir iš namų į tą susirinkimą atvykti, kaip sakoma. Iš Zoomo neprisijungė, nors galėjo*” [1:2]

1.4.3. Mokytojų ironija nukreipta į tėvus (9)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai savo neigiamą požiūrį į tėvų elgesį išreiškė ironiškais komentarais

Tipinis pavyzdys: „*kad taiso tas klaidas, tai man žinokit toks juokas suėmė ir aš buvau nustebinta tėvų naivumu, kad jie įsivaizduoja, kad mokytojai nieko nesupranta. Nes tėvai pirmas dvi savaites tai labai gerai savo žinias parodė, ko išmoko trečioj klasėj*” [2:18]

1.5. Mokytojų asmeninių ribų peržengimas

Potemės apibūdinimas: Tėvai savo įkyriu elgesiu privertė mokytojus pasijausti nekomfortiškai

Kodai:

1.5.1. Tėvų dalyvavimas nuotolinių pamokų metu (3)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pastebėjo, kad tėvai stebėjo nuotolines pamokas ir pasakinėjo vaikams

Tipinis pavyzdys: „*Man tai buvo pamokos metu atvejis, kai šnibždėjo paausy vaikui.*” [3:50]

1.5.2. Per didelis tėvų noras bendrauti su mokytoja asmeninėmis temomis (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai norėjo bendrauti su mokytoja ne apie vaikų ugdymą, bet pasakoti apie asmeninius rūpesčius

Tipinis pavyzdys: „Man gal problema yra, kad per daug dėmesio reikalauja iš manęs, Jei savaitę kokią nepaskambinu, tai ieško kur dingau, pasiilgo. Labai nori per daug bendravimo. Tai aš su ta problema susiduriu. Net ne apie vaikus, o dar ir išsikalbėti nori” [3:35]

1.5.3. Tėvai neigiamas emocijas išliejo ant mokytojų (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai nesuvaldė savo sunkių emocijų ir išreiškė jas bendraujant su mokytoju

Tipinis pavyzdys: „Nes kai kuriems tėveliams matyt buvo labai sunku, tai visiems tėveliams buvo sunku, bet noras išsikrauti ant mokytojo” [2:3]

1.5.4. Tėvai peržengė mokytojų laiko ribas (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai siuntė mokytojams laiškus per vėlai

Tipinis pavyzdys: „ir 11 valandą, žodžiu” [2:26]

1.5.5. Nereikšmingi tėvų klausimai (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai uždavė mokytojams daug neesminių klausimų

Tipinis pavyzdys: „Yra viena, kuri ir klasės vadovei skambina tuo pačiu klausimu, ir man. Pasitikslinti. Autobusas kada važiuoja? Tokie visiškai nereikšmingi klausimai” [3:33]

2 TEMA – TEIGIAMOS MOKYTOJŲ BENDRAVIMO SU TĖVAIS PATIRTYS NUOTOLINIO UGDYMO METU

Temos apibūdinimas: Mokytojų įvardijami teigiami dalykai bendraujant su tėvais, kurie padėjo jiems tinkamai ugdyti mokinius

2.1. Tėvų aktyvumas nuotolinio ugdymo metu

Potemės apibūdinimas: Mokytojai pastebi didelį tėvų įsitraukimo padedant vaikui ugdymo procese

Kodai:

2.1.1. Tautinių mažumų tėvai norėjo padėti savo vaikams mokytis (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pastebėjo tėvų, auginančius tautinių mažumų vaikus norą padėti moksle

Tipinis pavyzdys: „*Aš norėčiau pridurti iš savo patirties, kad buvo mano klasėje toks atvejis, kad tėvai norėjo padėti. Jeigu kalbėti apie lietuvių kalbą*” [2:64]

2.1.2. Tėvai buvo įsitraukę į ugdymo procesą (10)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pastebėjo tėvų norą ir pastangas padėti vaikams ugdymosi procese

Tipinis pavyzdys: „*šiaip tai aš galiu pasakyti, kad labiau tėvai įsitraukė į vaikų mokymą ir ugdymą. Tikrai šitas*” [1:63]

2.1.3. Tėvai jautė atsakomybę už ugdymą (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pastebėjo atsakingą tėvų požiūrį ir elgesių nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*tai jie patys pamatė, kad prisėst reikia kur kas daugiau*” [1:26]

2.1.4. Tėvai padėjo prižiūrėti vaikų ugdymosi procesą (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai kontroliavo savo vaikus, kad šie atliktų mokytojų užduotas užduotis

Tipinis pavyzdys: „*Na be abejo tėvai suvokė, kad vaikus reikia kontroliuoti. Kaip ten bebūtų, jie kad ir supranta, bet priversti atsiversti, patikrinti, pasižiūrėti, kaip jiems sekasi. Tai vat jie buvo toje eigoje ir sekė visą ugdymosi procesą. Ką tau reikia padaryti, gal tau pagalbos reikia*” [2:39]

2.1.5. Tėvai prašė mokytojų pagalbos drausminant vaiką mokymuisi (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai kreipėsi į mokytojus tikėdamiesi gauti patarimų, kaip sudrausminti nenorintį mokytis vaiką

Tipinis pavyzdys: „*Ir dabar, prasidėjo nuotolinis mokymas ir buvo trečia diena, jinai man rašo žinutę: mokytoja. Ką Jūs jam mokykloj darote, kad su juo susitvarkote. Aš nieko jam negaliu padaryti, kad jisai sėdėtų ir dirbtų*” [1:69]

2.1.6. Tėvų iniciatyvumas padedant ugdymo procese (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai rodė iniciatyvą padėti mokytojai organizuojant nuotolinį ugdymo procesą

Tipinis pavyzdys: „*Ir labai daug pagalbos sulaukiau ir aš pati. Nes tėtį turime tiesiog specialistą IKT. Tai ir kitiems tėvams sakė: drąsiai, tegu visi skambina*” [4:40]

2.2. Palaikoma abipusė komunikacija vaikų ugdymo klausimais

Potemės apibūdinimas: Mokytojų ir tėvų santykiai buvo bendradarbiaujantys, jie kartu rūpinosi vaikų ugdymu

Kodai:

2.2.1. Asmeninio kontakto su tėvais poreikis (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojams buvo svarbus asmeninis kontaktas su mokinių tėvais

Tipinis pavyzdys: „*auklėtojoms tai iš tikrųjų, tas asmeninis kontaktas su tėvais tikrai labai padeda*” [5:62]

2.2.2. Bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai (13)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai ir tėvai padėjo vieni kitiems vaikų ugdymo procese, kartu siekė tikslo

Tipinis pavyzdys: „*ir abipusiai nori bendradarbiauti*” [3:25]

2.2.3. Mokytojai tariasi su tėvais dėl vaikų ugdymo (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai klausė tėvų nuomonės apie ugdymo proceso organizavimą

Tipinis pavyzdys: „Bet mes per pirmą savaitę labai gerai apsišlifavom, susitarėm kaip kas turi būti” [1:56]

2.2.4. Mokytojas skatina tėvų atvirumą (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojas ragino tėvus atvirai dalintis savo patirtimi, nuomone bei pastebėjimais

Tipinis pavyzdys: „ Ir aš juos visada skatinu, kad jie sakytų iš savo pozicijos, ką mato” [4:32]

2.2.5. Mokytojas vertina tėvų grįžtamąjį ryšį (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojui buvo svarbu išgirsti tėvų pastabas apie jo darbą

Tipinis pavyzdys: „Na, sakykime, gavau tikrai kažkokių labai vertingų pastebėjimų, ko aš pati galbūt nepamatau” [4:39]

2.2.6. Tėvų ir mokytojų pokalbiai dėl netinkamo vaikų elgesio (2)

Kodo apibūdinimas: Vaikui elgiantis netinkamai nuotolinių pamokų metu mokytojas informavo apie tai jo tėvus

Tipinis pavyzdys: „Susisiekiu su tėvais, o tėvai ėmėsi priemonių” [3:12]

2.2.8. Nuotolinio ugdymo metu bendravimas su tėvais buvo intensyvus (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai daug bei dažnai bendrasvo nuotolinio

ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*intensyvesnis buvo tas bendravimas*” [5:60]

2.2.9. Nuotolinio ugdymo procesas prasideda nuo nuotolinio susitikimo su tėvais (6)

Kodo apibūdinimas: Prieš pradėdant ugdyti vaikus mokytojai susitinka su tėvais siekiant aptarti nuotolinio ugdymo proceso organizavimą

Tipinis pavyzdys: „*Turėjom su visais „apsitrinti“ ta perkeltine prasme. Su tėvais pirmiausia. Tai pirmoji pamoka buvo tėvams*” [1:4]

2.3. Teigiami mokytojų jausmai bendraujant su tėvais

Potemės apibūdinimas: Mokytojams bendrauti su tėvais nuotolinio ugdymo metu buvo malonu ir gera

Kodai:

2.3.1. Abipusis supratingumas (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai jautėsi tėvų supracasti nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*ir supracasti*” [1:37]

2.3.2. Abipusis pasitikėjimas (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pasitikėjo tėvais, o tėvai - mokytojais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*tai toks dalykas pasitikėjimas, ir tą pasitikėjimą pajusti, ir kad aš galiu pasitikėt, ir kad tėveliai manimi pasitiki tai kažkaip irgi drąsina*” [1:21]

2.3.3. Mokytojai jautė artumą su tėvais (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojų ir tėvų santykiai buvo šilti ir artimi nuotolinio

ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*tada labai labai suartino. Aš tai va tokį pastebiu, kad galutinis rezultatas yra kad mes suartėjom*” [1:28]

2.3.4. Mokytojai jautė tėvų palaikymą (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai jautė, kad tėvai padėjo, kai jiems buvo sunku nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Iš tėvelių palaikymas buvo didelis*” [1:58]

2.3.5. Mokytojų dėkingumas tėvams (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai norėjo tėvams padėkoti už jų pagalbą nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*aš tai iš tikrųjų esu labai dėkinga savo klasės tėvams*” [1:12]

2.3.6. Mokytojų džiaugsmas tėvais (5)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai jaučiasi patenkinti tuo, kokie mokinių tėvai buvo nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Aš tai tikrai labai džiaugiuosi savo tėvais*” [1:18]

2.4. Teigiamas tėvų ir mokytojų bendravimas

Potemės apibūdinimas: Mokytojų ir tėvų santykiai nuotolinio ugdymo metu buvo pozityvūs ir šilti

Kodai:

2.4.1. Mokytojai sulaukė tėvų padėkų (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai dėkojo mokytojams už jų darbą ir pastangas nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*ir daug visokių padėkų ir iš tėvų gerų žodžių*” [1:23]

2.4.2. Mokytojų bandymai pastiprinti tėvus (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai bandė nuraminti tėvus bei padrašinti nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„Ir kaip tėvus pastiprinti. Aš vakar vakare mamą pastiprinau dešimt minučių“* [3:9]

2.4.3. Mokytojų supratingumas tėvams (5)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai bandė atjausti tėvus bei juos suprasti nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„bet vėl supranti, kiti dirba, neturi kada, vaikas jeigu ne vienas šeimoj, keli, visiems suderint ten“* [1:48]

2.4.4. Mokytojus drašina patiriamas tėvų pasitikėjimas jais (5)

Kodo apibūdinimas: Mokytojų jaudulys nuotolinio ugdymo metu mažėjo, kuomet tėvai jais pasitikėjo

Tipinis pavyzdys: *„tai kažkaip irgi drašina. Tas jaudulio tokio perėjimas ir supratimas, kad jau pasitiki. Tas labai labai padrašina“* [1:22]

2.4.5. Patenkinti tėvai (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai neturėjo nusiskundimų mokytojais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„Tai tėvai viskuo patenkinti buvo, kažkokių pasipiktinimų negavome. Galvojau, kad gal tiesiogiai nepasako. Bet iš tikrųjų ir direktorė darė apklausą tokią, tai neturėjo nusiskundimų“* [4:38]

2.4.6. Tėvų geranoriškumas (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai nuotolinio ugdymo metu norėjo tik gero mokytojams

Tipinis pavyzdys: „*Visi su kuriais bendraujam tai geranoriški*” [3:24]

3 TEMA – TĖVŲ IR MOKYTOJŲ BENDRAVIMO NUOTOLINIO UGDYMO METU PASEKMĖS

Temos apibūdinimas: Tėvų ir mokytojų tarpusavio bendravimo nuotolinio ugdymo metu sukelti padariniai

3.1. Nesėkmingo mokytojo bendradarbiavimo su tėvais pasekmės

Potemės apibūdinimas: Tėvų įsitraukimo trūkumas arba netinkamos pagalbos vaikams sukelti neigiami padariniai

Kodai:

3.1.1. Tėvų perdėta pagalba sutrukdė mokytojams vertinant mokinių žinias (6)

Kodo apibūdinimas: Dėl tėvų užduočių atlikimo už vaikus mokytojai nežinojo, kaip tinkamai įvertinti mokinių žinias

Tipinis pavyzdys: „*Jeigu aš jau net klausiau pavaduotojos, ką man daryti tokiu atveju. Aš žinau, kaip tas vaikas moka, kokie jo gebėjimai ir dabar staiga jisai vien aukštesnieji. Nu sako OKEY, sako rašai vertinimą taip, kaip yra. Jeigu po to, tai tiesiog pasimatys. Tėvų sąžinei palikim*” [2:51]

3.1.2. Nuotolinis mokymas apsunkino tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą (1)

Kodo apibūdinimas: Nuotolinio ugdymo metu mokytojams ir tėvams buvo sunkiau vieningai veikti padedant vaikams mokymosi metu

Tipinis pavyzdys: „*Nes gyvas mokymasis geriau nei nuotolinis. Ir vaikams, ir tėveliams. Ir bendradarbiavimas geresnis, ir tėveliai ramesni*” [4:65]

3.1.3. Tėvų neįsitraukimas nuotolinio ugdymo metu trukdė mokiniams daryti pažangą moksluose (8)

Kodo apibūdinimas: Dėl tėvų pagalbos trūkumas nuotolinio ugdymo metu vaikų mokymosi rezultatai suprastėjo arba nepasikeitė

Tipinis pavyzdys: „Klasėj vat ir buvo tas atvejis, kad iš tikrųjų tie vaikai, kurie yra palikti savarankiškam darbui, jų rezultatai nepakito arba kaip minėjau prieš tai, pablogėjo netgi. Pablogėjo, nukrito nes nebeliko to žmogaus, kuris kažkaip galėtų padėti, sugrąžinti į darbą” [1:77]

3.2. Teigiamos tėvų ir mokytojų bendradarbiaujančių santykių pasekmės

Potemės apibūdinimas: Tėvų ir mokytojų aktyvaus bendravimo, jų vieningumo siekiant padėti vaikui teigiami padariniai

Kodai:

3.2.1. Elektroninės apklausos padėjo tėvams susiorientuoti ugdymo procese (6)

Kodo apibūdinimas: Tėvų siunčiamos elektroninės apklausos padėjo tėvams labiau suprasti vaikų poreikius

Tipinis pavyzdys: „ir iš tikrųjų susilaukiau tokių komentarų kad, na gerai, kad jūs pateikt tą anketą, nes aš iki tol pats nesusivokiau, kad turiu į tai kreipti dėmesį” [5:53]

3.2.2. Mokytojai išmoko brėžti tėvams ribas (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvams peržengus mokytojų asmenines ribas šie mokėsi konstruktyviai paaiškinti savo asmeninius ribotumus, atsisakyti padėti

Tipinis pavyzdys: „bet aš išmokau sustabdyti. Nes neturiu tiek laiko” [3:41]

3.2.3. Mokytojams patiko susitikimų su tėvais organizavimas nuotoliniu būdu (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai patenkinti nuotoliniais susitikimais su tėvais, planuoja jų organizavimą tęsti ir ateityje

Tipinis pavyzdys: „man patiko tas susirinkimų vedimas su tėvais nuotoliniu būdu, organizaciniais klausimais. Tai tiesiog sutaupai laiko daug. O ar būtina ten į tą klasę važiuot skubėt po darbų, tiesiog tikrai labai pasiteisino ir taip ir sutarėm, kad pasibaigus karantinui visiems, susirinkimus bent jau organizuosim tikrai taip” [1:64]

3.2.4. Mokytojos patiriamas tėvų palaikymas gerina mokinių pasiekimus (3)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai tėvų palaikymą įvardija kaip mokinių gerų pasiekimų faktorių

Tipinis pavyzdys: „Ir tada, kai jaučiu tėvų palaikymą, tada mes galime pasiekti daugiau vaikui” [5:69]

3.2.5. Tėvų pagalba nuotolinio ugdymo metu padėjo vaikams daryti pažangą moksluose (6)

Kodo apibūdinimas: Tėvų įsitraukimas į vaikų ugdymo procesą gerina jų mokymosi rezultatus

Tipinis pavyzdys: „Jeigu silpnesni mokiniai gavo ir tėvų pagalbą, ir dalyvaudavo mokytojo organizuojamose nuotolinėse konsultacijose, nuotoliniu būdu, tai tada tas išmokimas ir sėkmė ir motyvacija buvo stipresnė, negu kai vaikai, kurie buvo silpni ir tėvai jiems nepadėjo” [2:8]

3.3. Teigiamos nuotolinio ugdymo pasekmės tėvų ir mokytojų bendradarbiavimui

Potemės apibūdinimas: Teigiami padariniai, sukelti nuotolinio ugdymo, apimantys pagerėjusius tėvų ir mokytojų santykius

Kodai:

3.3.1. Nuotoliniuose susitikimuose dalyvavo daugiau tėvų nei gyvuose (4)

Kodo apibūdinimas: Prie mokytojos organizuojamų susitikimų prisijungė daugiau mokinių tėvų nei gyvai

Tipinis pavyzdys: „Būdavo ir tų, kurie nevažiuoja į susirinkimus, tai pasijungia daugiau negu gyvai atvažiuoja. Kai buvo kovido atvejis, tai 100 procentų prisijungė”

[3:22]

3.3.2. Nuotolinis ugdymas teigiamai paveikė tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą (3)

Kodo apibūdinimas: Nuotolinio ugdymo metu tėvai ir mokytojai pradėjo daugiau bendradarbiauti

Tipinis pavyzdys: „Gal kažkiek iš kai kurių tėvų taip, bet nežinau (...) Į gerąją”
[3:22]

3.3.3. Nuotolinis ugdymas padidino tėvų supratingumą mokytojams (4)

Kodo apibūdinimas: Nuotolinio ugdymo metu tėvai tapo labiau supratingi, pradėjo vertinti mokytojos darbą ir pastangas

Tipinis pavyzdys: „Tai be abejo jie dabar ir mus geriau supranta kaip mokytojus. Kaip bebūtų, vat pasakei vieną sakinį ir viskas tuo baigiasi. Atrodo viską supranta. Tai tėvai to, iš tolo matė, žinojo, kad dirba mokykloj, daro. Bet kai iš arti dalyvavo, patys viską, tai klausykit visai kitaip pasikeitė ir tikrai ne į blogą o į gerąją pusę. Kad mokytojos darbas yra be galo sunkus, atsakingas ir reikalaujantis daug energijos, kantrybės, sveikatos. Ir kūrybos, visko visko daug labai. Iš tikrųjų teigiamai” [2:61]

3.3.4. Mokytojų ir tėvų santykiai sutvirtėjo (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai pradėjo daugiau ir intensyviai bendrauti nuotolinio ugdymo metu, jų santykiai tapo tvirtesni

Tipinis pavyzdys: „Ir santykis tapo tvirtesnis” [4:9]

4 TEMA – MOKYTOJŲ BENDRAVIMO SU TĖVAIS FORMOS

Temos apibūdinimas: Būdai, kuriais mokytojai ir tėvai palaikė tarpusavio kontaktą nuotolinio ugdymo metu

4.1. Individualus mokytojų bendravimas su tėvais

Potemės apibūdinimas: Tėvų ir mokytojų asmeninis bendravimas nuotolinio ugdymo metu neįtraukiant kitų asmenų

Kodai:

4.1.1. Mokytojų konsultacijos tėvams (6)

Kodo apibūdinimas: Turint klausimų, susijusių su vaikų ugdymu, tėvai kreipėsi patarimo į mokytojus

Tipinis pavyzdys: „*Ir tos konsultacijos ir su tėvais*” [1:84]

4.1.2. Tėvų ir mokytojų pokalbiai telefonu (6)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai bendravo telefonu nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Ir kalbėjome telefonu*” [4:22]

4.1.3. Tėvų ir mokytojų susirašinėjimas žinutėmis (6)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai susirašinėjo žinutėmis nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*arba ten žinutę, jei kažkas ten labai labai skubaus*” [2:34]

4.1.4. Trišaliai tėvų, vaikų ir mokytojų susitikimai (3)

Kodo apibūdinimas: Mokykloje buvo organizuojami tėvų, vaikų ir mokytojų susitikimai

Tipinis pavyzdys: „*tačiau kokį mes dalyką turime savo mokykloje ir kuris labai pasiteisino ir dabar ir kitos mokyklos kopijuoja ar tą patį daro, tai yra trišaliai susirinkimai, trišaliai susitikimai, kai susitinka vaikas, tėvai ir mokytojai, tai mes tą darydavome pirmo semestro gale visiems*” [5:64]

4.2. Mokytojų bendravimas su tėvų grupe

Potemės apibūdinimas: Mokytojai organizavo bendrus susitikimus su klasės tėvais, vaikų ugdymo klausimais bendrauta grupėje

Kodai:

4.2.1. Nuotoliniai susitikimai su klasės tėvais (12)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai naudojantis nuotolinių susitikimų platformomis vedė susitikimus su visos klasės tėvais

Tipinis pavyzdys: *„Ir susirinkimus darydavom bent du kartus per savaitę tuos zoominius“* [1:51]

4.2.2. Mokytojų siunčiamos instrukcijos tėvams (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai siuntė tėvams laiškus su aktualiais paaiškinimais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„Reikėjo papildomų pristatymų, nuotraukas dariau, kur reikia ką paspausti, kad būtų aiškiau tėveliams ir mokiniams. Na, reikėjo daugiau padirbėti, gal paaiškinimo to reikėjo“* [4:46]

4.2.3. Elektroninės apklausos tėvams (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai siuntė tėvams elektronines apklausas su aktualiais klausimais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„mokytojai siuntė apklausas tėvams, arba laiškus tiesiog klausti, ar viskas gerai, kaip sekasi tiesiog. Su kokiais klausimais, iššūkiiais jūs susiduriate“* [2:32]

4.2.4. Mokytojų ir tėvų žygis pasibaigus karantinui (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai organizavo žygį su tėvais

Tipinis pavyzdys: *„kai pavasarį baigėsi karantinas, mes žygį su tėvais darėm, tai apie pusę tėvų buvo“* [3:21]

4.2.5. Mokytojų ir tėvų bendravimas soc. tinklų grupėje (7)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai ir tėvai turėjo bendrą grupę socialiniuose tinkluose ir ten aptarinėjo aktualius, su ugdymu susijusius klausimus

Tipinis pavyzdys: „*facebooke susikūriau grupę, kurioj buvo vien tik tėveliai. Paskui jau buvo prijungti ir vaikai į tą grupę*” [1:16]

4.2.6. Mokytojų ir tėvų bendravimas el. paštu (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai ir tėvai susirašinėjo laiškais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Ir žinoma, jeigu eigoje iškyla koks klausimas, tai tėvai rašydavo el. paštu*” [2:33]

II dalis – Tėvų patirtys bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

5 TEMA – TEIGIAMOS TĖVŲ PATIRTYS BENDRAUJANT SU MOKYTOJ AIS NUOTOLINIO UGDYMO METU

Temos apibūdinimas: Teigiami tėvų išgyvenimai santykiyje su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

4.1. Teigiamas tėvų požiūris į mokytojus

Potemės apibūdinimas: Tėvų įvardijami teigiami jausmai bendraujant su mokytojais nuotolinio ugdymo metu bei turima gera nuomonė apie jų darbą

Kodai:

5.1.1. Diplomatiškas mokytojo bendravimas (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai su tėvais bendravo diplomatiškai nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*tikrai kalbėdavo taip vat man atrodo labai diplomatiškai*” [6:4]

5.1.2. Džiaugsmas dėl mokytojos (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai buvo patenkinti mokytojų darbo nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Mokytoja superinė mūsų*” [9:5]

5.1.3. Jaučiama mokytojų pagalba (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai padėjo tėvams nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*mūsų mokytoja, kad kiekvieną dieną tikrai padeda*” [9:8]

5.1.4. Jaučiama pareiga padėti mokytojams (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai jautė atsakomybę padėti mokytojams besibaigiant nuotoliniam ugdymui

Tipinis pavyzdys: „*besibaigiant nuotoliniam mokymuisi, jaučiau pareigą parašyti mokytojams laišką, gražų padėkos laišką, man taip norėjosi*” [1:2]

5.1.5. Jautėsi mokytojų rūpestis (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai patyrė mokytojų rūpestingumą nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*davė nu labai ramybės, kad vat jinai rūpinasi, kad ji galvoja*” [6:7]

5.1.6. Mokytojų geranoriškumas (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai patyrė mokytojų geranoriškumą nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Visada mokytojai būdavo geranoriški šiuo atžvilgiu*” [8:5]

5.1.7. Tėvai jautė galimybę kreiptis į mokytojus (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvams turint sunkumų padedant vaikams ugdymo procese mokytojai buvo atviri jiems padėti

Tipinis pavyzdys: „*Jeigu kas būdavo neaišku, jokių jokių bent jau iš mano pusės tikrai. Jei man kas būdavo neaišku, aš visada kreipdavausi*” [8:4]

5.1.8. Tėvai vertino kas rytą siunčiamus mokytojų laiškus jiems (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvams turint sunkumų padedant vaikams ugdymo procese mokytojai buvo atviri jiems padėti

Tipinis pavyzdys: „*O pradinių klasių mokytoja, nu jinai iš vis tokia absoliučiai taip nu geriausia mokytoja pasaulyje, jinai labai. Kiekvieną rytą jinai atsiųsdavo laiškus... vaikams ir tėvams ir paskui net viena mama sakė: „tai kaip dabar per atostogas reikės išgyvent be jų“ (juokiasi). Nes nu labai kūrybinga ir tas tokio davė nu labai ramybės, kad vat jinai rūpinasi, kad ji galvoja*” [6:6]

5.1.9. Tėvams pakanka bendravimo su mokytojais (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvams netrūko bendravimo su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Su visais mokytojais mes bendraujam tiek kiek reikia*” [1:7]

5.1.10. Tėvų atjauta mokytojams (4)

Kodo apibūdinimas: Tėvai suprato mokytojų patiriamus sunkumus, bandė įsijausti į jų situaciją

Tipinis pavyzdys: „*bet aš suprantu, kad mokytojams patiems sunku*” [1:28]

5.2. Aiškus komunikavimas su tėvais

Potemės apibūdinimas: Tėvai gerai suprato mokytojų nustatytas taisykles nuotolinio ugdymo metu

Kodai:

5.2.1. Mokymosi taisyklės buvo aiškios (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai tinkamai komunikavo nuotolinio ugdymo taisykles, kad tėvams būtų aišku

Tipinis pavyzdys: „*Tai kažkaip pakankamai aiškios tos žaidimo taisyklės buvo iš kart*” [11:8]

5.2.2. Mokytojai siuntė tėvams priminimą apie bendravimo etiketą (4)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai rašė tėvams laiškus, kad šie primintų vaikams apie tinkamą bendravimą virtualioje erdvėje

Tipinis pavyzdys: „*mokytoja siuntė tėvams nuotraukas apie tai, kad vaikai užmiršę, kad čiatas yra bendras, pavyzdžiui, visos klasės, kuriame ir mokytoja dalyvauja, jie aiškinasi tarpusavyje santykius. (...) Tai buvo raginama tėvus atkreipti dėmesį į tai, kad taip negalima ir pamokos metu čiatai jokie nevyksta*” [11:16]

5.2.3. Mokytojai dalinasi informacija (5)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai pateikdavo tėvams tikslią ir aktualią nuotolinio ugdymo metu informaciją

Tipinis pavyzdys: „*Mes tai laukdavome mokytojos laiško, grafiko, kelintą rytoj vaikai jungiasi. Iš tikrųjų pamokos vyko pagal tvarkaraštį. Gaudavome instruktažą. Gaudavome kažkokias pastabas, aprašymus ir taip toliau*” [10:23]

5.2.4. Mokytojų iškomunikuotos taisyklės padėjo tėvams (5)

Kodo apibūdinimas: Nustatytos mokytojų taisyklės, informacija apie ugdymo

procesą suteikė tėvams aiškumo

Tipinis pavyzdys: „*po to pasiaiškavimo tikrai gražia forma klausimai išsisprendę. Tiesiog mokytoja susakė taisykles, kaip vyks tas procesas, kaip galima klausti, teirautis, ten kokiais būdais*” [9:23]

5.2.5. Mokytojų iš anksto paskirtas susitikimų laikas (2)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai susitikimų su tėvais laiką pranešė iš anksto

Tipinis pavyzdys: „*Taip pat buvo paskirtas laikas iš anksto susitarus*” [10:21]

5.3. Bendradarbiaujantys tėvų ir mokytojų santykiai

Potemės apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai nuotolinio ugdymo metu padėjo vieni kitimes, aktyviai bendravo tarpusavyje ir gerai sutarė

Kodai:

5.3.1. Tėvai suvokia iniciatyvumo svarbą (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai mano, kad jiems svarbu priimti iniciatyvą bendraujant su mokytojais

Tipinis pavyzdys: „*O dėl vaikų tai reikia kreiptis, kad ir pati mama turi kreiptis ir teirautis, kaip tam vaikui sekasi, nelaukti kol ten mokytoja ten kažką pasakys*” [1:13]

5.3.2. Bendravimas su mokytojų dėl sunkumų prisijungiant (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai kreipėsi į mokytojus, kai turėjo sunkumų prisijungiant prie nuotolinių pamokų

Tipinis pavyzdys: „*Mes irgi su auklėtoja kažkiek bendravom pačioj pradžioj, kai dar sunku buvo prisijungti*” [8:11]

5.3.3. Kompromiso ieškojimas (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai ieškojo abiem pusėms palankaus sprendimo

Tipinis pavyzdys: „bet vėliau lyg radom kompromisą” [11:15]

5.3.4. Mokytojų prašymai paraginti vaikus jungtis prie nuotolinių pamokų (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai kreipėsi į tėvus su prašymu, kad šie labiau kontroliuotų vaikų prisijungimą prie tiesioginių pamokų

Tipinis pavyzdys: „ir kažkokie komentarai, gal nelabai kiti jungdavosi į pamokas, tai tiesiog paraginkite vaikus, kad jungtųsi į tiesiogines pamokas” [1:5]

5.3.5. Mokytojų prašymai paraginti vaikus jungtis prie nuotolinių pamokų (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai kreipėsi į tėvus su prašymu, kad šie labiau kontroliuotų vaikų prisijungimą prie tiesioginių pamokų

Tipinis pavyzdys: „ir kažkokie komentarai, gal nelabai kiti jungdavosi į pamokas, tai tiesiog paraginkite vaikus, kad jungtųsi į tiesiogines pamokas” [1:5]

5.3.6. Mokytojai atsižvelgdavo į tėvų pasakymus (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai reguodavo į mokytojų prašymus bei pasiūlymus nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „Mūsų vyresnėlei tai viskas vyko per klasės auklėtoją. Kai mes sakydavom, tai jis reaguodavo” [6:3]

5.3.7. Mokytojų pastangos bendradarbiauti su tėvais (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai pastebėjo mokytojų bandymus palaikyti bendradarbiaujančius santykius su mokinių tėvais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „Pirmoko mokytoja tai labai stengėsi su tėvais” [10:16]

5.3.8. Naudingi auklėtojo organizuojami pasidalinimo ugdymo sunkumais susitikimai (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvams buvo naudingi susitikimai, kurių metu kiekvienas galėjo pasisakyti apie patiriamus sunkumus

Tipinis pavyzdys: *„Na bet jie tokie terapinio pobūdžio: „na tai vat dabar pasisako Teresėlės mamytė“ - nu žodžiu (nusijuokia). Ir tada visi apsukdavome tą ratą ir jisai tas problemas ar tuos iššūkius surinkdavo ir tas labai labai padėjo patiems tėvams įsivertinti, kur mes esam visi, pajust tą bendruomenę” [6:2]*

5.3.9. Palaikomas abipusis ryšys su mokytojais (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai nuotolinio ugdymo metu galėjo kreiptis pagalbos vieni į kitus

Tipinis pavyzdys: *„Ir aš kreipiuosi į mokytojus kai reikia ir mokytojai į mane kreipiasi, kai reikia. Mes palaikėme ryšį” [1:8]*

5.3.10. Sklandus bendravimas su mokytojais (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvų bendravimas su mokytojais nuotolinio ugdymo metu vyko sklandžiai

Tipinis pavyzdys: *„man atrodo, šiaip jokių problemų, kiek kreipdavomės, gal ne tiek aš, daugiau žmona, bet jokių problemų” [9:7]*

5.3.11. Tarpusavio palaikymas (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvų ir mokytojai palaikė vieni kitus nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: *„o bendruomenė ta tolerancijos turėjo pakankamai ir vieni kitus pakankamai palaikėme” [6:14]*

5.3.12. Tėvų ir mokytojų susitarimai (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvų ir mokytojai tarėsi tarpusavyje nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Bet sakysim mano asmeniškai sūnus labai nenorėjo to vaizdo, tai tiesiog susitariau su mokytoja ir mokytoja leido. Ir buvo klasei pasakyta, kad tam tikrais atvejais pagal susitarimą su tėvais ir tiesiog taip*” [11:21]

6 TEMA – NEIGIAMOS TĖVŲ PATIRTYS BENDRAUJANT SU MOKYTOJ AIS NUOTOLINIO UGDYMO METU

Temos apibūdinimas: Neigiami tėvų išgyvenimai santykiyje su mokytojais nuotolinio ugdymo metu

6.1. Mokytojų įsitraukimo trūkumas bendraujant su tėvais

Potemės apibūdinimas: Tėvams nepakako mokytojų įsitraukimo bendraujant apie vaikų ugdymą nuotolinio ugdymo metu

Kodai:

6.1.1. Mokytojų abejingumas (3)

Kodo apibūdinimas: Tėvai patyrė mokytojų abejingumą nuotolinio ugdymo metu - šie jiems neatsakė į rūpimus klausimus

Tipinis pavyzdys: „(...) O kiti net nesiteikė nieko atsakyti” [8:20]

6.1.2. Šaltas ryšys su mokytojais (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai šaltai bendravo su tėvais nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Nu man jautėsi labai šaltas ryšys, aš neišskirčiau kokio vieno mokytojo*” [1:26]

6.1.3. Tėvams trūko santykio su mokytojais (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai dėl atitolusių santykių su mokytojais negavo reikiamos pagalbos

Tipinis pavyzdys: „santykio labai pritrūko, santykio ir man pačiai galvoju, gal koks socialinis darbuotojas ar psichologė, nes nu kažkaip atrodo, kad reikia pagalbos, nežinai kur kreiptis net, nes tas vaikas nu toks...” [1:27]

6.2. Tėvų ir mokytojų bendravimo nuotolinio ugdymo metu trūkumas

Potemės apibūdinimas: Tėvų ir mokytojų tarpusavio santykiai buvo nutolę nuotolinio ugdymo metu

Kodai:

6.2.1. Nebuvo asmeniško bendravimo (7)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai nepalaikė jokio kontakto nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „Nu aš tai irgi su mokytojais nebendravau” [8:14]

6.2.2. Nebuvo mokytojų ir tėvų susitikimų (4)

Kodo apibūdinimas: Tėvai ir mokytojai neturėjo nuotolinių susirinkimų nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „per tuos tris mėnesius nebuvo nei vieno susitikimo mokytojo su tėvais” [10:7]

6.3. Neigiamas tėvų požiūris į mokytojo darbą nuotolinio ugdymo metu

Potemės apibūdinimas: Tėvai buvo nepatenkinti mokytojo darbo nuotolinio ugdymo metu

Kodai:

6.3.1. Tėvų suvokiamos mokytojų klaidos (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai įvardija mokytojų klaidas, susijusias su netinkamu

mokymosi krūvio paskirstymu

Tipinis pavyzdys: „*Nes iškilo labai daug problemų. Kaip ir mokytoja pabrėžė, kad toks vaizdas, jog mokosi ne vaikai, o tėvai. Bet iš tikrųjų čia išvelgėm ir jos klaidų. Todėl, kad labai buvo toks laikas sustyguotas ir per tą valandą vaikas tikrai nespėdavo visko. Juo labiau, kad sunku su tomis technologijomis visom susigaudyti. Net man jau sunku. Tai apie pirmoką net nešneku*” [10:13]

6.3.2. Neigiamas grįžtamasis ryšys į tėvų pastabas (1)

Kodo apibūdinimas: Mokytojai į tėvų pastabas reagavo puolimu nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Daug įvairių ten strėlių ir savo adresu sulaukiau*” [11:14]

6.3.3. Pritrūko mokytojos grįžtamojo ryšio (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvams neužteko mokytojų teikiamo atgalinio ryšio apie vaikų pasiekimus mokymesi

Tipinis pavyzdys: „*Gal šiek tiek ir trūko to atgalinio ryšio*” [10:2]

6.3.4. Pyktis mokytojams (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai jautė pyktį mokytojams nuotolinio ugdymo metu

Tipinis pavyzdys: „*Tai gaunasi taip, kad mokytojai gauna atlyginimus, o aš sėdžiu savaitgalį ir mokau vaiką*” [8:27]

6.3.5. Tėvai informuoja mokyklą apie netinkamą ugdymą (2)

Kodo apibūdinimas: Tėvai savo pastabas apie netinkamus vaikų ugdymo būdus išsako mokyklos administracijai

Tipinis pavyzdys: „*Mum tai tokia karti patirtis, kalbant apie pačią pradžią, nes pradėjo klasė mokytis per mesendžerį pačioj pradžioj. Tai vaikai gaudavo tiesiog*

žinutėmis užduotis, tada būdavo ašarų pakalnė, dėl to kad nesupranta, nespėja. Mokytoja visus nurodymus per mesendžerį. Aš tada jau įsikišau, man tikrai tas netiko ir nepatiko. Aš informavau mokyklą” [11:12]

6.3.6. Tėvai nemato prasmės kalbėti su tėvais apie tas pačias problemas (1)

Kodo apibūdinimas: Tėvai nepatenkinti pokalbiais su mokytojais apie tuos pačius sunkumus

Tipinis pavyzdys: „*Vieną kartą pasakiau, kad aš neturiu galimybės tiesiog fiziškai namuose būti tuo metu. Antrą kartą pasakiau. Trečią kartą aš jau nebekartojau. Aš nebematau reikalo skambinti ir klausti, kas jam negerai, nes aš pati žinau, kad aš turiu tuomet būti namuose. Jeigu aš noriu pamatyti, kas ten yra negerai, aš turiu sėdėti ir žiūrėti, kaip viskas vyksta. Aš neturiu tokios galimybės” [8:8]*

6.3.7. Tėvai patyrė nesupratingumą (4)

Kodo apibūdinimas: Tėvai patyrė mokytojų nesupratingumą, susijusį su tėvų pagalbą vaikui atliekant namų darbus

Tipinis pavyzdys: „*Nes būdavo kad priekaištai, kad vaikui blogą pažymį parašo dėl to, kad tu padarei. Nors tu praktiškai tik šiek tiek padėjai. Mokytojas net nemato, ar tu tai padarei. O gal vaikas kaip tik tapo suinteresuotas, kažkas jam padėjo ir jisai pats padarė” [8:2]*